

Iktató szám: 88/2023

A SOMOGYSZOBI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM azonosító: 201930

Készítette: a Somogyszobi Óvoda nevelőtestülete

ADATLAP

Az óvoda neve: Somogyszobi Óvoda

Címe: 7563 Somogyszob, Kossuth L. u. 4.

Telefonszáma: 82/445-031

E-mail címe: ovoda@somogyszob.t-online.hu

web: www.somovi.hu

Az óvoda fenntartója: Somogyszob Községi Önkormányzat

Címe: 7563 Somogyszob, Petőfi S. u. 1.

Telefonszáma: 82/445-002

E-mail címe: hivatal@somogyszob.t-online.hu

Óvodai csoportok száma: 2

- ❖ Csiperke csoport
- ❖ Kisvirág csoport

Az óvoda Alapító okiratának száma: SHÖK/ 4203-4/2023

Kelt: Kaposvár, 2023.12.18.

Ik.sz.: 85/ 2023.

Az óvoda igazgatója, a program benyújtója: Kurdi Szilvia

Jogszabályi háttér

A Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94§ (4) bekezdés a pontja alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul

2.§Ez a rendelet 2018. szeptember 1-jén lép hatályba.

137/2018 (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
2013. évi CCXLV. tv. egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról

2015. évi KXV. tv. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv módosításáról

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

229/2012. (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról

2023. évi LII- törvény a pedagógusok új életpályájáról

326/2013. (VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról – **2023. december 31-ig**

401/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról – **2024. január 01-től**

402/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról

403/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról, valamint az ide vonatkozó módosítások

2008. évi XXXI. törvény az esélyegyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról.

26/1997. (IX.3.) NM rendelet iskola-egészségügyi ellátásról

354/2016 (XI. 18) korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) korm. rendelet módosításáról

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (10. melléklet) tartalmazza.

326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

Az óvoda hatályos Alapító Okirata

Nevelőtestületi határozatok

275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

Tartalom

1.	Bevezető	6
	1.1. Az óvoda bemutatása.....	6
	1.2. Óvodai nevelésünk célja, alapelvei, értékei	6
2.	Gyermekkép, óvodakép	8
3.	Az óvodai élet megszervezésének elvei	11
	3.1. Személyi feltételek.....	11
	3.2. Tárgyi feltételek	11
	3.3. Óvodai tervező munka, írásos feladatok.....	12
	3.4. Az óvodai élet megszervezése.....	12
	3.5. 2,5 éves gyermekekre vonatkozó elvek	13
4.	Az óvoda kapcsolatai	13
5.	Az óvodai nevelés feladatai	16
	5.1. Az egészséges életmód alakítása	16
	5.2. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása	20
	5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	23
	5.3.1. Anyanyelvi nevelés.....	23
	5.3.2. Értelmi fejlesztés és nevelés	24
	5.3.3. Multikulturális/ Interkulturális nevelés	25
	5.3.4. Pedagógiai módszerek	26
6.	Az óvodai élet tevékenységi formái.....	27
	6.1. A játék	27
	6.2. Verselés, mesélés	32
	6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	35
	6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	42
	6.5. Mozgás	47

6.6. A külső világ tevékeny megismerése	52
6.6.1. Környezetismeret	52
6.6.2. Matematika	56
6.6.3. Környezettudatos magatartás kialakítása	61
6.7. Munka jellegű tevékenységek	62
6.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás	64
7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	65
8. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelés.....	66
8.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek.....	67
8.1.1. Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek	67
8.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM) gyermekek	70
8.1.3. Kiemelten tehetséges – „tehetséges ígéretes” – gyermekek.....	71
8.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek.....	71
8.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok	72
8.4. Gyermekek egyéni fejlődési nyomon követése	73
9. Óvodánk hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei.....	73
10. Sajátos feladatok, speciális szolgáltatások	76
10.1. Gyermekvédelem	76
11. Ellenőrzés, értékelés és a felvétel irányelvei	77
12. Felhasznált irodalom	80
13. Érvényességi rendelkezések.....	82
14. Legitimációs záradék	83
15. Mellékletek.....	84

1. Bevezető

1.1. Az óvoda bemutatása

Falunkban 1952 óta működik óvoda. Az épület 1890-ben épült, többszöri átalakítás után nyerte el jelenlegi formáját.

Kezdetben egy, majd kettő, 1975. és 2003. december 31-e között három csoporttal, jelenleg két vegyes életkorú csoporttal működik.

2006. szeptember 1-től a bolhási óvoda tagintézményünként működött. 2013.július 01-től Bolháson megszűnt az Óvoda, így ettől fogva a bolhási gyermekek is Somogyszobra járnak. Rajtuk kívül óvodánkba fogadjuk a kaszói, darvaspusztai gyermekeket is.

Programunkban megjelenik a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira való támaszkodás, melyben kiemelt szerepet kap a gyermeket megillető jog, az egyenlő hozzáférés biztosításának alapelve.

Egyik kiemelt nevelési területünk az egészséges életmódra nevelés.

Mivel kiemelten foglalkozunk a vizuális neveléssel is, ennek feltételeit folyamatosan biztosítani kell.

Különböző családi háttérből érkeznek hozzánk a gyermekek. A hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlesztése, hátrányaik minél nagyobb arányú csökkentése ugyanúgy fontos számunkra, mint a tehetséggondozás.

Óvodánk az Alapító okirat értelmében felvállalja sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, a megfelelő szakember (logopédus, fejlesztő pedagógus, szurdopedagógus) bevonásával. A helyben megvalósuló integrált nevelés a szülők terheit is csökkenti.

1.2. Óvodai nevelésünk célja, alapelvei, értékei

Célok:

- Egészséges, harmonikus személyiség fejlesztés, a tanuláshoz szükséges kompetenciák kialakítása.
- Környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozása.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek hatékony, inkluzív nevelése, rehabilitáció és habilitáció biztosítása.

- A sajátos nevelési igényű gyermek önállóságának, alkalmazkodó képességének fejlesztése, érzelmi életének gazdagítása.

- Tehetségcsírák felismerése, tehetséggondozás.
- Elfogadó légkör, elfogadó közösség kialakítása.

Alapelvek:

- Szeretetteljes, testi, lelki, érzelmi biztonságban való nevelés.
- A gyermek jogainak tiszteletben tartása, és „mindenek felett álló” érdekeinek figyelembe vétele.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek – hátrányban lévők és tehetségesek – optimális fejlődésének biztosítása.
- Az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés, az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.”

Értékek:

- A gyermeki személyiség feltétel nélküli elfogadása.
- Környezettudatos magatartás, egészséges életmód.
- Esztétikai, művészeti értékek.
- Nemzettudat, népi kultúra tisztelete, néphagyományok ápolása.
- Sikerorientáltság.
- Felelősségvállalás tetteinkért.

2. Gyermekkép, óvodakép

Gyermekkép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodásainkból az alábbiak szerint válhatnak magabiztos, sikerorientált, negatív élményeket is feldolgozni tudó iskolások:

- Képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlási lehetőségeit folyamatosan biztosítjuk.
- Folyamatosan tájékozódunk a gyermek meglévő képességeiről, ez az alapja a további fejlesztésnek.
- Minden gyermek képességét önmagához, a saját lehetőségeihez mérten, egyéni ütemben fejlesztjük.
- Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Érjük el, hogy önként, aktívan vegyenek részt a folyamatban, mert eredményesebb a tanulás, ha társul hozzá tevékenységvágy.
- Belső érdeklődésre, kíváncsiságra, tudásvágyra épülő motiváció készítse a gyermeket a tevékenységre.
- Tanuljon meg önállóan dolgozni kellő önfegyellemmel, betartva a szokás és szabályrendszert.
- Olyan feladatokat adjunk, melyek önálló gondolkodásra készítetnek.
- A feladatok megoldásában csak annyi segítséget kapjon a gyermek, amennyi feltétlenül szükséges, meghagyva neki a hibázás, tévedés, próbálkozás, önkorigálás

jogát. A segítségnyújtásban ne a gyermek helyetti feladatmegoldás, hanem a közös gondolkodás domináljon. Így erőfeszítés árán jut sikerhez a gyermek, a nehézségek nem meghátrálásra, hanem újra és újra próbálkozásra ösztönzik.

Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől (esetlegesen 2,5 évétől) az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Célunk:

- **Szeretetteljes**, érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, családi légkör biztosítása, a gyerekek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés.
- Sokoldalú, egyéni képességfejlesztés mindig az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, szerzett tapasztalatokra építve, a gyermek pozitív tulajdonságainak előtérbe helyezésével.
- Az óvoda a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve alapozza meg azokat a szociális és értelmi képességeket, amelyek biztosítják a sikeres iskolai beilleszkedést.
- Egészségügyi szokásrendszer megalapozásával az egészséges életmód iránti igény kialakítása - melyben kiemelt szerepet tölt be a gondozás.
- Olyan élménydús óvodai élet megszervezése, melyben hangsúlyt kapnak a közös tevékenységek, közös élmények, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. A közös élmények segítsék elő a szociokulturális értékek kialakulását. A gyermekek szociális viselkedéséhez szolgáljon mintául az őket körülvevő felnőttek egymáshoz való pozitív viszonya.
- Természetes élethelyzetben, utánzással megtanulják az együttélés alapvető szabályait.
- Gyakorolják a toleráns viselkedést, ezáltal fejlődik empátiás képességük, megtanulják elfogadni a másságot.
- Tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését, hangsúlyozzuk a nemek egyenjogúságát.
- Az óvónő pedagógiai attitűdjében maximálisan érvényesüljön az esélyegyenlőségre és hátrányok csökkentésére való törekvés.

- A pedagógus értékelése pozitív megerősítést adjon, kerülje a sztereotípiákat, helyette a gyermekek konkrét jó cselekedetét, tettét emelje ki. Alkalmazzuk a differenciált, árnyalt értékelést (simogatás, tekintettartás, mosoly stb.).
- Olyan tanulási légkört teremtünk, melyben feloldódnak a szorongások, a megnyilatkozások természetesen legyenek a gyengébb képességűek esetében is.
- Lehetőséget kínálunk a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.
- Erkölcsi nevelésük megalapozásaként tudatosuljanak bennük az alapvető együttélési normák.
- Feladatunk a különböző környezetből érkező gyermekek kultúrájának, szokásrendjének megismerése, elfogadása – lehetőleg harmonikus – beillesztése a csoport életébe. Elsődleges tere a játék.

A gyermek kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele a nyugodt, biztonságos, derűs, szeretetteljes, befogadó, családi környezet, melyben az óvónő és a gyermek meghitt, bizalomteljes partnerkapcsolatban állnak egymással.

Kitűzött céljaink eléréséhez gyermekszerető, toleráns, nyitott rugalmas, igazságos, megfelelő szakértelemmel és egészséges humorérzékkel rendelkező, megújulni képes optimista óvónőkre van szükség.

3. Az óvodai élet megszervezésének elvei

3.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Óvodánkban 3 óvodapedagógus, 2 pedagógiai asszisztens, 2 dajka látja el a gyermekek gondozását, nevelését.

Az időszakos karbantartási és egyéb munkálatokat az önkormányzat karbantartói végzik el.

A BTMN, logopédiás gyermekek fejlesztését a szakszolgálat pedagógusa végzi, az SNI fejlesztésre szoruló gyerekeket szintén utazó szakemberek látják el, a SNI típusának megfelelően. Lehetőséget biztosítunk, hogy szülői értekezleten, illetve külön fogadóóra keretén belül, a szakemberekkel is beszélhessenek a szülők, gyermekük aktuális fejlesztéséről.

Az óvodavezetés szerkezeti felépítése:

- ÖNKORMÁNYZAT
- Óvodaigazgató
- Általános helyettes
- Óvodapedagógus
- Pedagógiai asszisztens
- Dajka
- Szülői Munkaközösség
- Takarító, karbantartó

3.2. Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épületét, udvarát, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük

megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékgényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel kell elhelyezni.

3.3. Óvodai tervező munka, írásos feladatok

- Felvételi és mulasztási napló
- Csoportnapló
- Egyéni fejlesztések
- Egyéni fejlődést nyomon követő dokumentáció (mellékletben)
- Működést meghatározó egyéb dokumentumok: SZMSZ, Házirend, Munkaterv

3.4. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések, dokumentumok is szolgálják. Az óvodai nevelés a helyi pedagógiai program alapján történik, és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében óvodapedagógus, illetve pedagógiai asszisztens van a gyermekekkel. A gyermekekkel történő foglalkozások, kezdeményezések mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

3.5. 2,5 éves gyermekekre vonatkozó elvek

- A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása
- A biztonság és a stabilitás megteremtése
- Fokozatosság megvalósítása
- Egyéni bánásmód érvényesítése
- Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

Az etnikumhoz tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

Lehetőség szerint, óvodánk kapcsolatépítésre törekszik, a Kárpát- medence magyar nyelvű intézményeivel.

A családdal

Nevelésünk csak akkor lesz eredményes, ha a családi nevelésre alapozva, azzal együtt, azt kiegészítve valósul meg.

Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, jó partnerkapcsolatban valósulhat meg. Alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás. Nyitottak vagyunk a szülők és a nevelést

segítő partnerek (családgondozó, védőnő, egyéni vállalkozók stb.) által szervezett programokon való aktív részvételre.

A szülőket folyamatosan tájékoztatni kell gyermekük fejlődéséről.

Ahhoz, hogy minél realisabb legyen ez a kép, sokoldalú kapcsolattartásra van szükség, hogy az óvodai élet egészébe betekintést nyerjenek.

A gyermekek fogadása, beszoktatása folyamatosan történik, a gyermekek egyéni érzékenységétől függő személyi, emocionális, környezeti feltételek között.

Családlátogatásra első ízben a gyermekek beíratása után kerül sor. Jó alkalom arra, hogy megismerkedjünk a gyermekkel, a családdal és a környezettel, ahol él. A későbbiekben szükség szerint végzünk családlátogatásokat.

A nyílt napok alatt a szülő tájékozódhat az óvodában folyó munkáról és gyermeke közösségben való magatartásáról.

Szülői értekezletet évente három alkalommal tartunk. Tájékoztatást adunk munkánkról, az egyén és a csoport fejlődéséről.

A szülők folyamatos tájékoztatása kellő pedagógiai kulturáltsággal történik - jellemezze a tárgyilagosság, tapintat, diszkréció.

Fogadóórát előzetes megbeszélés után úgy tartunk, hogy az az óvónők pedagógiai munkáját ne zavarja.

Faliújságról tájékozódhatnak az óvodai élet aktuális eseményeiről.

A Szülői Munkaközösség minden év szeptemberében szerveződik, segíti az óvodai munkát, a családdal való harmonikus kapcsolat kialakítását és fenntartását.

Segítenek az óvoda rendezvényeinek megszervezésében és lebonyolításában.

Intézményekkel:

- **Fenntartó: Somogyszob Községi Önkormányzat**

A szakmai önállóság megtartása mellett a fenntartó meghatározza, irányítja és koordinálja az intézmény munkáját. Feladata: az intézménnyel együtt megteremteni az óvodai nevelés feltételeit. A Möt. 41.§ (6) bekezdése alapján feladat-ellátási megállapodással átvállalja **Bolhás** és **Kaszó** települési önkormányzatoknak, a Möt. 13.§ (1) bekezdés 6) pontjában meghatározott óvodai ellátását, mint helyben biztosítandó közfeladatot.

- **Általános iskola**

A folyamatos és jó nevelőtársi viszony alapozza meg az óvodából az iskolába való átmenet zökkenőmentességét.

Az alsó tagozatos nevelők igény szerint eljönnek a nagycsoportba játékot és egy kötelező foglalkozást megtekinteni.

Az óvónők tanórán figyelik meg a gyermekek viselkedését, beilleszkedését.

Az ezt követő megbeszélésen a látottak kiértékelésén túl tájékoztatjuk egymást a munkánkat érintő változásokról.

A leendő első osztályos tanítónő az óvodában ismerkedik a gyerekekkel és májusban a nagycsoportosok szülői értekezletén tájékoztatja a szülőket az iskolai munkáról és a szükséges eszközökről.

A nagycsoportosok ellátogatnak az első osztályba és a napközibe, a tanítónő bevonja őket az órán folyó munkába.

Kölcsönösen részt veszünk egymás rendezvényein.

- **Somogy Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat**

- Nagyatádi Tagintézmény

- Szakértői Bizottság Kaposvár

Nevelési tanácsadás, logopédiai fejlesztés, pszichológiai, iskolaérettségi, részképesség fejlettségi vizsgálatok, szakvélemények kiállítása, stb.

- **Éltes Mátyás Általános Iskola, Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény**

Sajátos nevelési igényű óvodásaink fejlesztéséhez utazó gyógypedagógus segítségét kell kérnünk.

- **Somogyszob Községi Roma Nemzetiségi Önkormányzat**

Az Együtműködési megállapodás szerint.

- **Nagyatádi Kulturális Központ**

A programok egyeztetésén túl rendszeresen ellátogatunk színházba, kiállításokra stb.

- **Egészségügyi szolgálat**

Az orvossal és a védőnővel folyamatos kapcsolatot tartunk, hogy megvalósítsuk egyik fő feladatunkat, az egészséges életmódra nevelést. A védőnő évente többször ellátogat óvodánkba, és elvégzi a gyermekek higiéniai szűrését. Évente fogászati szűrővizsgálaton vesznek részt óvodásaink.

- **Család és Gyermekjóléti Szolgálat**

Kapcsolattartásunk a helyi vezetővel folyamatos, rendszeresen szervezünk közös programokat. Az időszakonkénti esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, valamint az évente szervezett települési tanácskozáson a GYIV-felelős részt vesz.

- **Egyházak**

Intézményünkben – igény szerint – lehetőséget biztosítunk hitoktatásra.

- **Civil szervezetek**

A kisgyermek korosztályt is érintő rendezvényeiken igény szerint részt veszünk: felkérésre játszóházat tartunk, vagy műsorral mutatkozunk be (pl. Vilma Háza Alapítvány, Polgári Kör).

5. Az óvodai nevelés feladatai

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján az óvodai nevelés feladatai az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

E feladatok alapján építettük fel helyi programunkat.

5.1. Az egészséges életmód alakítása

A gyermeki szokások alakításához nélkülözhetetlen a felnőtt gondoskodó, simogató szeretete, az érzelmi biztonság megléte.

Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Célja, feladatai:

A gyermekekben alapozódnak azok az egészség- és testkultúra szokások, illetve azon magatartáskészségek, amelyek az egészséges életvitelhez és egészség megőrzéséhez szükségesek. Cselekvéssorok mindennapi ismétlődése során alakuljanak ki az egészséges életmódbeli jártasságok és készségek. E szokásrendszer a gyermekek számára igénnyé váljon. Törekszünk a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítására, a betegségmegelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak alakítására. Fontosnak tartjuk a környezettudatos magatartás kialakítását, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítását. Megfelelő szakemberek bevonásával igyekszünk megvalósítani a prevenció és korrekció, testi, lelki nevelési feladatok ellátását.

A fejlesztés tartalma

A helyi adottságok hátrányai mellett is törekszünk arra, hogy elegendő időt biztosítsunk a különböző tevékenységek elvégzésére. A napirend kialakításának egyik fontos szempontja a csoportok egymáshoz való alkalmazkodásának időrendi egyeztetése. A gyermekek jó közérzete érdekében az óvónő odafigyel a testi szükségletek kielégítésére.

A speciális gondozó, prevenció és korrekció testi-lelki nevelési feladatok ellátására helyet biztosítunk (hitoktatás, gyógytestnevelés, logopédia, fejlesztő foglalkoztatás).

Étkezés

Az élelmezésvezető úgy állítja össze a gyermekek étrendjét, hogy kellően változatos és megfelelő tápanyag összetételű legyen. Különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

Szívesen fogadjuk továbbra is a szülők támogatását az étrend változatosabbá tételében (gyümölcsök, zöldségek).

A kapott anyagból a gyerekekkel közösen készítünk gyümölcs- és zöldségtálakat, ráirányítjuk a szülők figyelmét is az egészséges táplálkozásra, a rágás fontosságára.

Gondoskodunk a napi szükséges folyadék beviteléről.

Figyelmet fordítunk az ételek gusztusos tálalására.

Igényük legyen az esztétikus terítésre és a kulturált étkezési szokások betartására.

A terítés módjával is emeljük az ünnepek hangulatát.

Testápolás, tisztálkodás

A testápolás segítse kialakítani a gyermekek tisztaságigényét, egészségügyi szokásainak megalapozását.

A fokozatosság elvének betartásával törekszünk arra, hogy a gyerekek egyre önállóbban vegyenek részt a folyamatban.

Öltözködés

A szülők figyelmét ráirányítjuk a helyes, célszerű, praktikus öltözködés fontosságára, amely kényelmes és nem zavarja mozgásában a gyermeket.

A réteges öltözködés elősegíti a hőmérséklet változásaihoz való alkalmazkodást.

Egészségügyi szempontból szükséges: a kényelmes váltócipő, mely jól tartja a lábat, pizsama a nyugodt pihenéshez, 1 munkásruha a kiránduláshoz, váltóruha szükség szerint. Az öltözőhelyiségek szűkössége miatt fokozott figyelmet kell fordítanunk a szokás- és szabályalakításra.

Mozgás

A mozgás belső igény, ami egyénileg eltérő, élmény a gyermekek számára, amit felszabadultan, szívesen végeznek.

Lehetőséget biztosítunk a változatos, szabad mozgásra a körülményeket, az óvoda adottságait figyelembe véve egész nap.

Túrákat és kirándulásokat szervezünk ismereteik bővítése céljából, melyek együttes élményt is jelentenek.

Edzés

Az edzéssel érjük el, hogy növekedjék a gyermekek ellenálló képessége, szervezetük jobban alkalmazkodjon az időjárás változásaihoz.

Minden évszakban minél több időt töltsenek a szabadban.

Pihenés

A gyermek napjainak nagy részét az óvodában tölti, ezért szükséges, hogy alvásigényének bizonyos hányadát itt elégítse ki.

Lehetőségeinkhez mérten igyekszünk megteremteni a nyugodt pihenés feltételeit (friss levegő, kényelmes hálóruha stb.).

A gyermekek egyéni igényeit nem tudjuk figyelembe venni a helyi körülmények miatt.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Az étkezés ideje alatt a helyükön maradnak.
- A kanalat és a villát önállóan, rendeltetésszerűen használják.
- Jelzik, ha kérnek még az ételből.
- Kis segítséggel végzik a testápolási teendőket (WC használat, mosdás, törülközés, fogmosás, fésülködés)
- Próbálkoznak a zsebkendő és a WC papír használatával.
- Ismerik ruháiknak helyét.
- Megismerik az udvari játékok balesetmentes használatát.
- Segítséggel öltözködnek.

Középső csoportos korban

- Helyes testtartással étkeznek, ügyelnek környezetük rendjére.
- Próbálkoznak a helyes evőeszközfogással (kanál, villa).
- Csukott szájjal rágnak, szükség esetén használják a szalvétát.
- Önállóan öntenek a kancsóból.
- A felnőtt jelenléte mellett önállóan végzik a testápolási teendőket.
- Igény szerinti segítséggel használják a papírzsebkendőt, WC papírt.
- Kis segítséggel öltözködnek.
- Próbálkoznak a kötéssel.
- Vigyáznak önmaguk és társaik testi épségére.
- Segítenek a környezet rendjének helyreállításában.

Nagycsoportos korban

- Helyes eszköz használattal (kés is) kulturáltan étkeznek.
- Önállóan tisztálkodnak és öltözködnek.
- Önállóan használják zsebkendőjüket és a WC papírt.
- Önállóan fésülködnek (a hosszú hajúaknak igény szerint segítséget nyújtunk).
- Alaposan és megfelelő technikával mosnak fogat.
- Környezetük rendben tartásában aktívan vesznek részt.

5.2. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

A közösségi nevelés a nevelőmunka lényege, annak folyamatát áthatja, meghatározza.

Jelentősége minden életkorban azonos, segíti, serkenti a szocializációt.

A kisgyermek a gyermekközösségen belül éli a maga életét. A gyermekek igénylik társaikat, játékaikat, egyéb tevékenységük társak nélkül elképzelhetetlen.

A magatartási normákat csak közösségen belül sajátíthatják el, nyugodt és derűs környezetben.

Célja, feladatai

Az óvodába lépéstől érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megteremtése.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a szülőföldhöz való kötődés alapja. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A pedagógus adjon teret a gyermek önérvényesítő törekvéseinek és önkifejezésének. A gyermeki személyiség fejlődésben a szokás- és normarendszer megalapozása hangsúlyos szerepet kap.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi sérült, enyhén értelmi fogyatékos, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus, szurdopedagógus, stb.) közreműködésével.

Az együttélés során tanulják meg elfogadni a másságot, toleránsak legyenek egymás iránt.

Az egyéni és szociális nevelés célja a gyermekek egyéni tulajdonságainak, érdekeinek, képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.

Biztonságérzet megalapozásával az önbizalom erősítése.

Társaikkal és a felnőttekkel való pozitív kapcsolat kialakítása.

Befogadás - beszoktatás

A gyermek 3 éves korában ismeretlen, számára új élethelyzetbe kerül, ezért nagyfokú türelmet, gyöngédséget és megértést kíván befogadása a gyermekközösségbe.

A leglényegesebb, hogy az óvónő biztos bázis legyen a gyermekek számára, hisz őket még érzelmeik irányítják.

Óvodába érkezés előtt az óvónő ellátogat a családhoz, megismeri életkörülményeiket.

A befogadás a szülők bevonásával folyamatosan és fokozatosan zajlik, egyéni igényekhez igazodva. A közös kezdés jó alapja lehet a későbbi folyamatos, őszinte együttműködésnek.

Kedves tárgyaikat behozhatják, melyek érzelmi biztonságot nyújtanak számukra.

A befogadás ideje alatt mindkét óvónő egyaránt segíti a gyermekek beilleszkedését.

Az otthonosság megteremtése

A közösségi élet színterét, ahol a gyerekek élete zajlik: a csoportszobát, a helyiségeket: mosdó, öltöző, udvar, az óvónő tegye otthonossá, barátságossá.

Saját csoportjukban, de a későbbiekben az óvoda épületében is érezzék otthon magukat.

A dekoráció, berendezés tükrözi az óvónő egyéni ízlését, de mindenképp legyen összhangban az óvoda környezetével.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek ötletei, elképzelései is érvényesülhessenek.

Legyen minden csoportnak hagyománya, szokása, szimbóluma, sajátos légköre, mely elősegíti, mélyíti a gyerekek összetartozását.

A csoportban legyenek kis kuckók, zugok, sarkok, ahová a gyerekek "elbújhatnak", egyedül lehetnek.

Minden gyermeknek legyen saját doboza, melyben személyes holmiját tarthatja.

Óvodai életünk szervezése során sokféle közös tevékenységet biztosítunk, amely a gyermekekben élménnyé válhat.

A közösségi nevelés és a szocializáció folyamatában fejlődik éntudatuk, erkölcsi és akarat tulajdonságaik.

A különleges gondozást, bánásmódot igénylő gyermekekhez fokozott szeretettel és megkülönböztetett figyelemmel viszonyul a pedagógus, példát adva ezzel a másággal elfogadásához.

Napi életszervezésünk fő jellemzői:

A napirend összeállítása nagy nehézségekbe ütközik, mert szinte percnyi pontossággal tervezni kell.

Óvodánk 6:30-tól 17:00 óráig tart nyitva.

6:30 - 7:00	A gyermekek fogadása összevontan.
7:00 - 8:30	Szabad játék, kötetlen tevékenységek.
8:30 - 9:30	Gondozási teendők, tízórai.
9:30 - 11:15	Kötetlen és/vagy kötött foglalkozások, játék a teremben és a szabadban.
11:15 - 11:30	Mozgásos percek
11:30 - 12:30	Gondozási teendők, ebéd, készülődés a pihenéshez.
12:30 - 14:30	Pihenés.
14:30 - 14:15	Gondozási teendők, uzsonna.
15:15 - 17:00	Szabad játék, kötetlen tevékenységek udvaron vagy teremben.

A fenti időbeosztás csak hozzávetőleges. Minden nevelési évkezdés szervezési feladata a pontos, összehangolt napirend kialakítása, melyet minden nevelési évben a csoportnaplóban rögzítünk.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Szívesen járnak óvodába.
- Beilleszkednek csoportjuk mindennapjaiba.
- Ismerik társaikat és a velük foglalkozó felnőtteket.
- Kezdenek kialakulni a baráti kapcsolatok.
- Gondjaikkal bátran fordulnak a felnőttekhez.

Középső csoportos korban

- A megismert szokásrendszert alkalmazzák.
- Érkezéskor és távozáskor köszönnek.
- Érdeklődnek hiányzó társaik iránt.
- Otthon érzik magukat az óvodában.
- Szívesen folytatnak közös tevékenységet.
- Keresik más csoportba járó gyerekek társaságát is.
- Próbálják konfliktusaikat önállóan megoldani.

Nagycsoportos korban

- Kialakult a csapatszellem, szívesen végeznek közös tevékenységet.

- Önként segítenek egymásnak és az arra rászorulóknak.
- Alkalmazkodnak egymáshoz.
- Örülnek egymás sikereinek.
- Betartják és betartatják egymással a szabályokat.
- Önállóan megoldják a konfliktushelyzeteket.
- Értik környezetük metakommunikációs jelzéseit.
- Végighallgatják egymást.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5.3.1. Anyanyelvi nevelés

Óvodánkban a nevelés nyelve a magyar.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

„Minden nemzetnek fő kincse a nyelve. Bármit elvesz(i)thet visszaszerezheti, de ha nyelvét elveszti, Isten se adja vissza többé.”

(Gárdonyi Géza)

Az anyanyelv áthatja életünket, a nevelés egész folyamatának szerves része, a szociális kapcsolatok kialakításának, valamint az emberek közötti kommunikációnak legfontosabb eszköze.

Célja, feladatai:

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, mely az óvodai élet minden mozzanatában részt vesz, a tevékenységekkel összefonódva jelenik meg. Feladata, hogy szeretetteljes, derűs légkörben segítse a gyermek önbizalmának, kapcsolatteremtő beszédkészségének fejlődését, megalapozza a zökkenőmentes iskolai tanulás megkezdését.

A nevelésnek, így az anyanyelvi nevelésnek is a család a legfőbb színtere, annak nyelvi kultúrája határozza meg a gyermek beszédét. Nélkülözhetetlen tehát a gyermek otthoni nyelvi környezetének ismerete, s a szülők is ismerkedjenek meg az óvodai anyanyelvi nevelés céljaival. Az óvónő irányítsa rá figyelmüket, hogy a beszélgetéssel kísért tevékenységek pozitívan hatnak a gyermek értelmi és érzelmi fejlődésére, erősítik a szülő-gyermek kapcsolatot.

Az óvónő beszédpéldája hat a gyerekre, szülőre, munkatársakra egyaránt, ezért fontos, hogy az mintaszerű, tiszta, érthető, egyszerű és világos legyen.

A dajkával együtt ügyeljen beszédének stílusára, dinamikájára, a hanglejtés és a hangsúly helyes alkalmazására.

A nap folyamán - de különösen a játékban - bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, a differenciált fejlesztésre. A beszélgetés, beszélni hagyás közben alakul a gyermek beszédfigyelme, önuralma. Ügyeljen arra, hogy a gyermekben felmerülő kérdések ne maradjanak megválaszolatlanul. A gyermekek anyanyelvi fejlődését folyamatosan kísérelje figyelemmel, segítse tapintatosan a beszédhibás gyerekeket, szükség esetén irányítsa szakemberhez. Legyen figyelemmel a gátlásos gyerekekre, dicsérettel serkentse őket a beszédre. Kezdeményezzen meghitt beszélgetéseket egy-egy gyermekkel (pl. az elalvás előtti percekben), amikor csak rá figyel, csak ő a fontos - ezzel is erősítve önbizalmát. Szoktassa őket a képeskönyvek szeretetére, megbecsülésére, hiszen általuk nemcsak irodalmi, esztétikai élményekhez juthatnak, hanem ismereteik is bővülnek.

Nyelvi játékokkal, találós kérdésekkel, szólásokkal, közmondásokkal, népi rigmusokkal is ismertesse meg csoportját, ezzel az anyanyelvi fejlesztésen túl nagyban hozzájárul hagyományaink ápolásához, nemzeti értékeink megőrzéséhez.

5.3.2. Értelmi fejlesztés és nevelés

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra - valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

„Minden ismeret kútfeje a tapasztalás.”

(Kölcsey Ferenc)

A gyermek tapasztalás útján - érzékszervein keresztül - ismeri meg a környező világot.

Minden gyermekben él a megismerési vágy, amelyre fejlesztő munkánk során támaszkodhatunk.

Célunk, hogy a gyermek a tanulás folyamatában is örömmel és önként vegyen részt. Képességeinek megfelelő feladatok adásával juttassuk el az önmagához viszonyított legmagasabb szintre.

A gondolkodás a megismerés, tapasztalás során a szemléletes cselekvő gondolkodáson keresztül jut el a képszerű szemléletes gondolkodás szintjére, majd pedig kialakulnak a fogalmi gondolkodás csírái.

Az óvodai élet során szerzett tapasztalatok alapot képeznek, hatással lesznek az iskolai tanulásra.

A szervezett foglalkozásokat évszakokhoz és az aktualitáshoz igazodva tervezzük a csoportnaplóban, megvalósítása játékba ágyazódva rugalmasan történik. Kivétel ez alól a mozgás, mindennapos mese, ének, zene, énekes játék, gyermektánc.

5.3.3. Multikulturális/ Interkulturális nevelés

A multikulturális nevelés minden olyan pedagógiai kezdeményezést jelent, mely több kultúra együttélését segíti elő.

A multikulturális nevelés egy általános szemléletmód. Szerepe az, hogy minden kultúrának lehetővé tegye megfelelő nevelő tevékenységeken keresztül a saját kulturális értékeik és sajátosságaik megőrzését.

Feladatai:

- nyitottságra, toleranciára nevel,
- gyermekeink megismerkednek más kultúrákkal,
- csökkenthetőek az előítéletek,
- kialakul az együttműködés képessége.
- kultúrák egyenértékűségét közvetíti,
- segíti az adott közösségbe való beilleszkedést,

- a legfontosabb azonban, hogy a multikulturális nevelés pozitív emberi kapcsolatok kialakulását segítheti elő a különböző etnikai, faji, vagy vallásos személyiségek között

Az interkulturális nevelés feladata nem az, hogy eldöntsük, melyik kultúra szebb vagy jobb, hiszen fenntartja a különböző kultúrák közötti különbségeket. Megtalálni az egyensúlyt, bevezetni az ismeretlen, kisebbséghez tartozó kulturális elemeket és ezeket megjeleníteni napi óvodai tevékenységünk során, ezt jelenti a multikulturális nevelés.

5.3.4. Pedagógiai módszerek

A foglalkozás cél- és feladatrendszerének sikerességét biztosítva a fejlesztés során olyan pedagógiai módszereket használunk, amelyek egymásra épülők, visszatérő jelleggel bármikor alkalmazhatók.

A cselekvéssel kapcsolatos módszerek:

- didaktikus játékok
- feladatlappal (munkalappal) végzett tevékenységek
- gyakorlati munkák, kísérletek

A szemléltetéssel és a képszerű megismeréssel kapcsolatos módszerek:

- bemutatás
- önálló megfigyelések

A szóbeli megismeréssel kapcsolatos módszerek:

- elbeszélés
- magyarázat
- beszélgetés

Az óvodában legfőbb „módszer”: játék

• A játék a gyermek legfőbb tevékenysége és ez igaz még az iskolába menő gyerekekre is. A módszerek kiválasztásánál előtérbe kell helyeznünk a játékos tevékenységeket.

- A játékot, mint az óvodai élet alapvető tevékenység formáját, ott részletezzük.

6. Az óvodai élet tevékenységi formái

6.1. A játék

„Mindenek felett játszódjék és nőjön a gyermek: a szüntelen való tanítás elnyomja a növés erejét, s az eszet, mint az országút, olyan meddővé teszi.”

(Bolyai Farkas)

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető szüksége és legfőbb tevékenysége, mindennapjainak szerves része. A játék örömforrás. Önmagáért való: maga a cselekvés motiválja. "A játék a gyermek legbölcsebb tanítója. Azt fejleszti a gyermekben, ami a legfontosabb, azaz a személyiségét és annak minden megnyilvánulását. Hatására megváltozik a gyermek értelmi, érzelmi, akarati élete és képzeletének világa." (Keresztúri Ferencné)

A játék a valóság szubjektív tükröződése, a gyermek érzelmeinek, vágyainak önkifejezése, fejlettségének legjobb mutatója. Játék közben jönnek létre a gyermek gondolkodási tevékenységének első formái, bővül szókincse, fejlődik beszéde, utánozó készsége, emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzelmvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Általa fejlődik a mozgás - különös tekintettel a finommotorikára -, a figyelem, a megfigyelő képesség.

Segíti a kívánatos viselkedési normák alakulását, ráébreszt az egymáshoz való kölcsönös alkalmazkodás szükségességére.

Mivel az óvodások legtöbb játéka közösségi játék, megtanít az együttműködésre, a konfliktusok önálló megoldására. Formálja tehát a gyermek szociális magatartását. Az együttes játékban játékhagyományok jönnek létre, melyek elvezetnek a közösségi érzés, a közösségi élet pozitív alakulásához.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – szülő és az óvodapedagógus, dajka. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Varga Domokos így ír „Kölyökkóstolgtató” című könyvében: „Minden jó játék valami módon az életre készít fel: olyan képességeket fejleszt a gyerekekben, amiknek esetleg vén koráig hasznát veheti.

Az építőkockák rakosgatása is kellő figyelmet, ügyességet kíván tőle, hát még ha kártyavárat emel egyre feljebb! A malmozáshoz is össze kell szednie különben könnyen elkószáló gondolatait, de a sakkozáshoz még inkább, ha nem akar ostobán elnézni valamit. A fogócska, az ipiapacs és egyéb szaladgáló játékok gyors lábakat kívánnak, sokszor azonban cseles észjárást is. És így tovább, de ami a legfontosabb a jövőt illetően: minden játék megköveteli a testi vagy szellemi nekirugaszkodást, a győzelmi vágyat s vele együtt azt is, hogy semmiféle vereséget ne fogadjunk el véglegesnek. Fordulhat a kocka, aki most alul van, még felülkerekedhet.”

A játék feltételei

A játék a valóságból táplálkozik, a gyermek benne éli újra és dolgozza fel élményeit. Témájának gazdagsága függ a gyermek tapasztalataitól, ismereteitől. Egyéni élményeit az óvoda otthoni környezetéből hozza magával. Ezek különbözőségei a családi háttér különbségeiből fakadnak. A közös élmények: a közös tapasztalatszerzés, kirándulások, megfigyelések eredményei. Fontos tehát, hogy bőséges, de mértékletes élménylehetőséget teremtsünk gyermekeink számára.

Nyugodt, biztonságos léggörben szabadon, mind több önállósággal szervezik meg játékaikat. Az óvónő akkor avatkozzék csak be, ha a gyermekek egymást zavarják, testi épségük veszélybe kerül, vagy nem képesek a konfliktusok önálló megoldására. Szükség esetén segítse őket technikai tanácsokkal.

A játék helye maga a csoportszoba, az udvar vagy éppen ahol a gyermekek tartózkodnak. Szükség van ezen belül állandó és ideiglenes játszóhelyek kialakítására, pl. barkácsoláshoz, dramatizáláshoz, ábrázoló tevékenységhez, építő és egyéb játékokhoz, Figyelembe kell venni a különböző korcsoportok eltérő játékszokásait is. A terem át- és visszarendezésében bátran hagyatkozhatunk a gyermekek önállóságára és segítőkészségére.

Biztosítsunk a játékokra elegendő időt! Legyen lehetőségük a megkezdett játékot folytatni - akár több napon keresztül is - addig, amíg az számukra örömet nyújt. Kerüljük a játékidő indokolatlan megszakítását.

A játék eszközeit igényesen válogassuk! Esztétikusak, könnyen tisztíthatók és biztonságosak legyenek. Igazodjanak a gyermekek életkorához, segítsék sokoldalú fejlődésüket.

Különböző anyagból készüljenek. Készíthessenek a gyermekek maguk is eszközöket, így tartalmasabbá válik játékuk.

Játékfajták

Gyakorlójáték

Az életkori sajátosságokkal együtt jár, hogy a gyerek egyre újabb és újabb funkciók gyakorlását igényli. A gesztusoknak, mozgásoknak, szavaknak a szabályos megisméltése, a ritmusosság örömet okoz, spontán kialakuló szabály szerint megy végbe. A gyakorlójátékban nagy szerepe van a "magam csinálom", "már tudom" motívumainak, ezért ez az éneklődésnek fontos tényezője. A gyakorlójáték során szerzett információk, az érlelődő funkciók képessé teszik a gyermeket újabb információk befogadására. A tevékenység során az ismétlések hatására, különböző képességeiket gyakorolják. Eközben tapasztalatot szereznek a felhasznált anyagok, eszközök tulajdonságairól, a tárgyak egymáshoz és a környezetéhez való viszonyáról.

A gyakorlójáték lehet

- a mozgást gyakorló játékok,
- a játékszerek és eszközök rakosgatása,
- a hang és beszéd játékos gyakorlása,
- játék különböző anyagokkal.

A hang és beszéd játékos utánzásakor a szöveg tartalma lényegtelen. Minél több beszédet hall a gyermek maga körül, annál hamarabb és többet játszik majd a hangokkal, szavakkal, közben fejlődik beszédkésztsége, gyakorolja a nyelvben előforduló hangok tiszta ejtését, helyes hangsúlyát, dallamának szépségét, ritmusát.

Néha kapcsolódjunk be játékukba és halandzsára halandzsával feleljünk. Derűs légkörben fogékonyabbak a gyermekek minden új befogadására. Sok humoros népi mondókánk van, amit szívesen mondogatnak. A modern gyermekköltészet népi ihletésű versei is sok segítséget nyújtanak munkánkhoz.

A szövegek mondásához sokszor mozgás is járul. A mozgás önként vállalt, mindig ugyanolyan formában gyakorolja a gyermek, többnyire maga alkotta szabály szerint. Az általuk felállított szabály nehezítésével még érdekesebbé tehetjük játékukat. A szabályok nehezítése fokozza a játék feszültségét, problémát old meg, mozgásigényüket kielégíthetik, gyakorolják az együttműködést, alkalmazkodást. A jó játékban alakulnak társas kapcsolataik.

A gyakorlójátékok közül a manipulációs játékoknak van a legnagyobb jelentőségük. A manipulálással egy sor műveletet tanul meg a gyermek: fogni, emelni, letenni, összeilleszteni, dobni, gurítani, önteni, nyomni, csúsztatni, lökni stb.

Mindettől keze ügyesedik, ugyanakkor megismeri az anyagok, tárgyak tulajdonságait, halmazállapotait, egymáshoz való relációikat, mennyiségüket, nagyságukat stb.

Befolyásolja a gyermek egyéniségének alakulását a sikerélmény, mely megelégedéssel tölti el a gyermeket, erősíti önbizalmát, mindig bonyolultabb feladatokra mer vállalkozni.

Gyakorlójáték az 5-6-7 éves gyerekeknél a konstrukciós vagy szerepjáték részmozzanatként, valamint a mozgásos játék néhány formájában, pl. labdázás, szökdelés ugrókötéllal stb. van jelen.

Építő, konstrukciós játék

Legfőbb értéke a kreativitásra nevelés. Velejárói a megfigyelés, emlékezés, a képzelet, a problémamegoldás, az esztétikai érzék és a manualitás fejlesztése.

Konstrukciós játékokra jellemző a formagazdagság. Ehhez biztosítjuk a korosztálynak megfelelő játékszereket, anyagokat és az eszközhasználat folytonosságát.

Az óvodáskor végén alkotásaikat már önállóan, egyéni ötleteik alapján hozzák létre. A konstrukciós játékhöz kapcsolódva jelenik meg a barkácsolás. A barkácsolás igénye akkor jelentkezik, amikor a játékokhoz új eszközre van szükség. Eleinte az óvónő készíti a kellékeket, később a gyerekek aktív bevonásával készülnek. Átélik az "én készítettem" alkotásörömét. Közben megismerik az anyagok tulajdonságait, megtanulnak különböző anyagokkal bánni.

Szerepjáték

A gyakorlójáték keretei között fokozatosan bontakozik ki a szerepjáték. Ez már egyfajta önállóságot mutat. Minden gyerek készíttetés érez arra, hogy azt csinálja, amit a felnőttek, de ezt a valóságban nem teheti, ezért eljátssza.

Kiemelnek egy-egy mozzanatot, szerepeket vállalnak, képzeletük segítségével a felnőttek által használt tárgyakat játékeszközökkel helyettesítik.

A játék során életük kellemes mozzanatait újra átélhetik, kielégítetlen vágyaik beteljesülhetnek, félelmeik, szorongásaik, sérelmeik oldódhatnak, agresszióik, haragjuk szocializált formát nyerhetnek, újonnan szerzett ismereteiket életszituációk megteremtésével, újraalkotásával alkalmazhatják.

A szerepjáték lényeges sajátossága az utánpótlás. Reprodukálják fantáziájuk segítségével a valóságos élet mozzanatait.

3-4 éves korban jól érzik magukat társaik között, szívesen játszanak egyedül vagy kisebb csoportokban. Megkeresik játékukhoz a játékeszközöket, vigyáznak rájuk. Egyszerű cselekvésekből álló szerepjátékot kezdeményeznek. Megtalálható a papás-mamás játék, fodrászos, orvosos, boltos stb.

Szerepeket vállalnak, 4-5 éves korban a gyakori szerepcseréket felváltja a szerephez való kötődés. Erősödik bennük a közösségi érzés, rájönnek, hogy a jó játék elképzelhetetlen társaik részvétele nélkül. Szem előtt kell tartaniuk egymás érdekeit, az együttélés szabályainak elfogadásával. Az erőszakos követelődzés, önzés a játékból való kizáráshoz vezethet.

Az ízléses, szép játékszer kialakítja bennük a játékszerek megbecsülését, formálja esztétikai érzéküket. Játékuk fegyelmezettebb mozgást, udvariasabb, tapintatosabb viselkedést követel. A beszédfejlődésben változások következnek be. Javítják egymás beszédét, új fogalmakkal ismerkednek. A többször hallott helyes kifejezéseket idővel felhasználják játékukban.

5-6-7 éves korban alkalmazkodnak a játék szabályaihoz. Képesek a szerepek elosztására, a kedvezőtlenebb szerepeket is elvállalják. Élményeiket, ismereteiket felhasználják játékukban. Átvesznek egymástól viselkedésmódokat, tudást, ismeretet.

Dramatizálás, bábozás

Szerepjátékukat gazdagítja, ha irodalmi élményeiket kötetlen módon dramatizálják. A meseélmény többoldalú örömszerzés számukra. Gondoskodunk különböző eszközökről, jelmezekről, melyek a megjelenítést elősegítik.

Szabályjáték

Játékok, melyek meghatározott szabályok szerint folynak. A szabályjátéknak lényeges személyiségformáló értéke van: növeli az akaraterőt, az önfegyelmet, csapatjátékban megerősíti a társas kapcsolatokat, az összetartozás érzését.

A szabályok egy részét a gyermekek fogalmazzák meg. Ilyenek a különböző verseny, fogócska vagy egyéb mozgásos, ügyességet igénylő játékok. A szabályokat önként vállalják, aki a szabály ellen vét, azt a játékból kizárják.

Tartalmuk szerint két nagy csoportra oszthatjuk:

- értelemfejlesztő
- mozgásos játékokra

Az **értelemfejlesztő** játékok didaktikai célja a megfigyelés, a gondolkodás fejlesztése. Ismerjenek meg különféle társasjátékokat, nyelvi játékokat.

Mozgásos szabályjátékokhoz tartoznak a testnevelési játékok, dalos és mondókás népi játékok (fogócskák, bújócskák, körjátékok, labdajátékok, mozgásos versenyjátékok stb.)

A szabályjáték kiválasztásánál figyelembe kell venni a gyerekek kívánságait, fejlettségét.

3-4 éves korban csak egyszerű játékokat ismertetünk meg a gyerekekkel, melyek nem igényelnek különösebb fegyelmezettséget, kötöttséget.

4-5 éves korban alakul szabálytudatuk és az annak megfelelő magatartás készsége és képessége.

5-6-7 éves korban a résztvevők viseljék el a kudarcot, a győzelmet kulturáltan fogadják.

Legyenek tekintettel társaikra. Csapatjátékukban az egyéni teljesítményeket hozzák összhangba a csapat teljesítményével.

Versenyjáték közben drukkoljanak egymásnak, alkalmazkodjanak a szabályokhoz, figyelmeztessék egymást annak betartására.

Óvják egymás testi épségét.

6.2. Verselés, mesélés

„A mesélés, a verselés az anyanyelvi nevelés legfontosabb területe és módszere. Az irodalmi nevelés vezeti el a kisgyermeket a szépirodalmi élményhez.”

(Az óvodai nevelés programja 1989.)

Célja, feladatai:

A mesélés, verselés megszerettetése által irodalmi élmények iránti igény ébresztése, a gyermekek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének biztosítása az irodalom eszközeivel. A mese sajátos eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág, és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Az irodalom *„Beszélni és cselekedni tanít bennünket. Beszélni pontosan olyan értelemben, mint az édesanyánk. Csak még türelmesebben és fáradhatatlanabban.”* (Illyés Gyula)

A 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A foglalkozások tartalma:

Az óvónő feladata, hogy nyelvileg tiszta, művészi értékű irodalmi anyagból válogatva állítsa össze repertoárját, melyben a népköltészeti alkotások hangsúlyozottan, ezen kívül a klasszikus és kortárs művek is szerepelnek.

„A gyermek számára a legegészségesebb táplálék a mese, ez számára a kenyeret jelenti.”
- írja Csukovszkij. A népmese erkölcsi tartalommal bír - a jó győz a gonosz felett -, oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít, ami az olvasóvá válás alapvető feltétele. A népmesék (állatmesék, novellamesék, tréfás és tündérmesék) mellett kapjanak helyet klasszikus és mai magyar íróink meséi, elbeszélései is.

Az anyag gerincét a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, népmesék rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi képezik. Ezek nagy része eljátszható, mozgással kísérhető (testrészekről szóló, simogató, csiklandozó játékok, mozgásfejlesztést segítő mondókák, naphívogatók, állatcsalogatók stb.).

A falunkban vagy környékén gyűjtött, esetleg ma is élő népköltészeti alkotásokat az óvónő építse be a foglalkozások anyagába, tovább éltetve ezzel szűkebb hazánk: Somogyország hagyományait.

Magyar költők gyermekversei is jelenjenek meg - igényes válogatásban - a gyermekek óvodai életében.

A mese képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Feladatok:

Az óvodába lépő kisgyermek első napjait megkönnyítik a ritmikus mondókák, mondókamesék, melyektől a felelgetős mondókákon, halmozó és láncmeséken, verseken, verses meséken keresztül jutnak el az egyre hosszabb, bonyolultabb szerkezetű prózai alkotásokhoz.

A mese csendes, nyugodt légkörben élvezhető igazán, legyen ezért állandó helye a csoportszobában. Hangulati előkészítést harsány, hivalkodó eszközök helyett - melyek gátolják a belső kép kialakulását - inkább gyertyagyújtással, zenei szignál előadásával valósíthatjuk meg. Várjuk meg, amíg minden gyerek elhelyezkedik, csak azután kezdjük mesélni. Meséljünk naponta - egy hétig ugyanazt - lehetőséget teremtve ezzel a mesében való elmélyülésre, annak reprodukálására. Az adott mesét lehetőleg mindig ugyanaz az óvónő mesélje, hiszen ahányan vagyunk, annyiféle módon mesélünk, s ezzel megzavarhatjuk a gyermeket.

Biztosítsa az óvónő a dramatizálás, bábozás feltételeit, eszközeit és kellékeit.

Ezzel szemben a mondókázás, verselgetés, képeskönyvek nézegetése, a gyermeki bábozás kötetlenebb légkört igényel, naponta bárhol, bármikor alkalmasszerűen elkezdhető és befejezhető.

A fejlesztés tartalma

Korcsoport	Mondóka, vers	Új mese
3-4 év	8-10	10-12
4-5 év	10-12	12-14
5-6-7 év	15-20	15-20

A megtanításra szánt mondókákon, verseken kívül tervezzen az óvónő vershallgatásra szánt műveket, melyek meghittebbé teszik az ünnepeket, színesebbé a napi eseményeket.

A fejlődés várható eredménye**Kiscsoportos korban**

- Az év folyamán megismert mondókák, versek közül négyet-ötöt kis segítséggel felidéznek, esetenként mozdulatokkal kísérik.
- Élvezettel hallgatják a felnőtt versmondását. Érdeklődve, örömmel hallgatják a mesét.
- Igényükké válik a mindennapi mesehallgatás.
- Ügyelnek arra, hogy magatartásukkal ne zavarják meg a mesehallgatás hangulatát.
- Szeretik és óvják a könyveket
- Bátran, szívesen beszélnek.
- Az újonnan megismert szavakat beépítik aktív szókincsükbe.

Középső csoportos korban

- Az ismert mondókák, versek közül hatot-nyolcat önállóan előadnak.
- Figyelmesen hallgatják a felnőtt vers- illetve mesemondását és igénylik azt.
- A szimbólumok megjelenése kiváltja a mesehallgatáshoz kapcsolódó magatartást.
- A képeskönyveket szívesen lapozgatják, beszélgetnek a látottakról.
- Vannak kedvenc meséik, melyeket felnőtt segítségével bábozással, dramatizálással, illetve képi síkon, játékukban megjelenítenek.
- Mondanivalójukat, gondolataikat összefüggően, érthetően kifejezik.
- Általában végighallgatják egymást.

- A magán- és mássalhangzók többségét tisztán ejtik.

Nagycsoportos korban

- Megjegyznek 10-15 gyermekmondókát, verset, ezeket a nap folyamán gyakran ismételtetik.
- Ismernek találós kérdéseket, néhány közmondást, szólást.
- Szívesen vállalkoznak önálló versmondásra - nyilvánosság előtt is.
- Előadásmódjuk tükrözi a vers és mese hangulatát.
- Belsővé váltak a mesehallgatás alatti magatartásformák.
- Meseregények, folytatásos mesék folyamatát követni tudják.
- Kedvenc mesehőseikkel azonosulnak.
- Önállóan kezdeményeznek dramatizálást, bábozást.
- A jellegzetes mesefordulatok, érdekes kifejezések megjelennek mindennapi beszédükben is.
- Érdeklődéssel tanulmányozzák a természettudományokkal foglalkozó kiadványokat.
- Igényükké vált a könyvekkel való helyes bánásmód.
- Szívesen, összefüggően beszélnek kötött témáról is.
- Bővített mondatokban beszélnek, igyekeznek helyesen használni a névelőket, névutókat, névmásokat és az igeidőket.
- Beszédükben betartják az elemi udvariassági formákat.
- Odafigyelnek a beszédtempóra és a hangerőre.
- A beszédhangokat tisztán ejtik.

6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„A zene az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”

(Kodály Zoltán)

Célja, feladatai:

- A zenei nevelés az érzelmekre hat, a gyermeket élményhez juttatja, formálja zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességének (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

- A zenei nevelés átszövi az egész napos nevelő-oktató munkát, legfőbb célja a zene megszerettetése, a közös éneklési igény felkeltése, a zenei képességek fejlesztése.

Tiszta éneklés képességének fejlesztése

Három tényezőtől függ: öröklés, környezeti hatás, gyermek utánzási hajlama, kedve.

Öröklés: örökölhét olyan hajlamot, rátermettséget, mely képessé teszi arra, hogy a számára vonzó dallamot leutánozza.

Környezeti hatás: család, bölcsőde, óvoda.

Gyermek utánzási kedve függ zenei befogadóképességétől, zenei memóriaképességétől, reprodukáló képességétől.

Az éneklési készség fejlesztése utánzási vágyon alapszik. Nagyon fontos a pontos hallás, a tiszta éneklés, amely hosszú nevelési folyamatnak az eredménye. A tiszta éneklést segíti, ha rövid, kis hangterjedelmű dalokat tanítunk először - mivel sem értelmi, sem fizikai adottságuk nem képes nagyobb hangterjedelmű dalok befogadására-, valamint ha megfelelő hangmagasságon éneklünk.

Kiscsoport: d-h, középső csoport: c-c', nagycsoport: d-d'.

Az óvónő használjon segédeszközt, mindig énekeljen tisztán, szépen.

Sem a játéknál, sem az új dal tanításánál nem használunk hangszert.

Zenei hallásfejlesztés területei

Feladatunk a halkabb-hangosabb, magasabb-mélyebb különbségek érzékeltetése, tudatosítása, gyakorlása.

Belső hallás fejlesztésének különböző feladatai a dallamvisszhang játékok, dallami kérdés-felelet játékok, dallam felismerés, dallambújtatás, dallammotívumokkal való játékok során valósulnak meg.

A dallamvisszhang játék kritériumai:

- életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő hangkészlet, hangterjedelem,
- megfelelő ritmikai sajátosságok,
- megfelelő hangmagasság,
- kezdetben maximum 2 ütem

Zenehallgatás képességének fejlesztése

Céltudatosan szoktatjuk óvodába kerüléstől a gyermekeket zenehallgatásra úgy, hogy néhány percig képesek legyenek egy dalra figyelni és élvezni akkor is, ha nem énekelhető és

nincs hozzá játék. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatarozását is.

Az óvónő által szívesen előadott dalok, vagy furulya-, gitár-, citerajáték a gyereknek nemcsak figyelmét köti le, hanem örömet, rácsodálkozást, esztétikai élményt is jelent.

Ritmusérzék fejlesztése

A népi játékokban a dal és a játékos mozgás szorosan összekapcsolódik.

Az egyenletes lüktetés érzékeltetéséhez éppen ezért fontos a játékos mozgás (tapsolás, karlengetés, ütögetés stb.).

A járás a legalkalmasabb a lüktetés megéreztetésére, amikor koppantunk lábunkkal, tapsolunk kezünkkel.

A mondókák és a dalok ritmusa egyszerű negyedekből és nyolcadokból épül fel. A dalok ritmusát csak akkor éreztessük, ha már a gyermek az egyenletes lüktetést biztonsággal érzi.

Tempóérzékelésnél nagyon fontos, hogy a gyermeket állandó tempóartásra szoktassuk, így a mozgással beidegződik.

Először az óvónővel együtt énekeljék a dalt, később maguk továbbénekelik, majd önállóan kezdik a dalt és tartják a tempót.

Zenei alkotókedv fejlesztése

A zenei kitalálás, improvizálás fejlesztésében zenei ismeretre, zenei előzményre van szükség.

Alapja az óvónő improvizáló kedve, zenei műveltsége, bátorsága, humorérzéke. Ez ad bátorságot, kedvet a gyermeknek ahhoz, hogy maga is kitaláljon valamit. A zenei motívumokat a gyermek úgy rakosgatja, mint az építőköcköt: szétszedi, ismétli, variálja. Mindez sikerélményt, örömet jelent számára.

A gyerek spontán, alkalmoszerű énekelgetése, kitalálása magától jön, de mindig valamilyen gondolatot, érzelmet fejez ki. Fontos, hogy figyeljünk fel ezekre. Törekedjünk arra, hogy minden példa, hang, dallam, mozdulat pozitív érzést váltson ki a gyermekben és szívesen, örömmel fogadja be.

Személyiségfejlesztés

A zenei nevelés sokféle alkalmat ad a gyermekek szókincsének bővítésére. A mondókákban és dalszövegekben sok olyan kifejezés fordul elő, amelyeket máshonnan nem ismernének meg.

Szókincsüket bővítik azok az egyszerű zenei neveléshez szükséges fogalompárok, melyeket cselekvés-éneklés közben ismernek meg (halkabb-hangosabb, gyorsabb-lassúbb, magasabb-mélyebb).

A zenei alapfogalmak szemléltetéséhez éneklés, mozgás, akusztikus inger szükséges, helytelen vizuális jelrendszert használni.

A nyelv és a zene kapcsolatáról csak elméletben lehet különválasztva beszélni, a valóságban a kettő együtt van jelen, sokféle módon összefügg és hat egymásra.

A lovagoltatók, kézzjátékok, altatók, hintáztatók - amit az óvónő és a gyermek játszik óvodába kerüléskor - rendkívül fontosak. A testközelség örömét a hallás, látás, tapintás játékos élményei adják. Ezekkel oldhatjuk fel a szorongó, visszahúzódó, félénk gyermekek gátlásait.

Jókedvű énekes légkörben az érzelmi stabilitás eredményeként a gyermek szabadon énekelhet, gondolatait énekes formába öntheti.

Az énekes játékok alkalmasak arra, hogy a gyermek értelmi folyamatait közvetlenül irányítsuk úgy, hogy a játékos jelleg megmaradjon. Ebben van fontos szerepe a játékszabálynak, ugyanis a játékelmény reménye figyelemre készíti a gyermeket.

A gyermek forma- és arányérzékére nemcsak az ábrázolásban, hanem énekléskor a mozgásnál is szükség van.

Az a zenei nevelési elv, mely szerint minden népnek a saját kultúrájából kell kiindulni két szempontból is fontos.

Egyrészt a beszéd hanglejtése és a zene legtökéletesebben a népdalban egyesül. A szöveg ritmusa, súlya, emelkedése a dallamalkotást természetesen befolyásolja.

A néphagyomány felhasználás tehát segíti a beszéd kialakulását, a szép (szöveg) kiejtést, bővíti a szókincset, zeneileg pedig értékes, évszázadok óta változó és csiszolódó anyagot őriz meg. A dal- és mondókaanyag, valamint a zenehallgatás kiválasztásakor részesítsük előnyben a közvetlen környezetünk - falunk, megyénk - területén gyűjtött dallamokat, mondókákat.

A magyar zenei anyanyelvből fakadó értékes műzenét is felhasználhatjuk a zenei neveléshez.

A művészi értékű gyermekeknek szánt műzene azért is szükséges a népdalanyag mellett, mert a versek sok olyan témát ölelnek fel, amit a népdalban nem találunk meg.

A beszéd kialakulásának időszakában nagy fontossága van a hanglejtésnek és a beszéd intonációnak, ezért külön értékük van a gyermekdalok mellett a mondókáknak.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Szívesen bekapcsolódnak a mondókázásba, az énekes játékokba.
- A dalok, mondókák egyenletes lüktetését átveszik, különböző játékos mozdulatokkal kísérik.
- Törekednek a tiszta és könnyed éneklésre.
- Érzékelik és megkülönböztetik a halkabb és hangosabb közti különbséget.
- A magasabb-mélyebb közti különbséget oktáv távolságban térben mutatják.
- Visszaénekelnek egyszerű dallamfordulatokat.
- Az óvónő énekét és hangszeres játékát érdeklődve hallgatják és igénylik azt.
- Egyszerű ritmushangszereket használnak.

Középső csoportos korban

- Óvónő indításával egyöntetűen mondókáznak, tisztán jó szövegkiejtéssel önállóan énekelnek.
- A halkabb-hangosabb közti különbséget felismerik, értik a fogalompár viszonyát.
- Beszélnek, tapsolnak, énekelnek halkán és hangosan.
- Finomabb zörejeket, egymás hangját és a természet zörejeit felismerik.
- Az oktáv és kvint távolságot térben mutatják, a dal kezdőhangjának váltását átveszik.
- Az egyenletes lüktetést mozgással is kifejezik.
- A dalok, mondókák ritmusát óvónői segítséggel kiemelik.
- Az ütőhangszerek közül a dobot és a cintányért, valamint a maguk készített hangszereket használják.
- A játékos táncmozdulatokat, mozgásokat a zene lüktetésének megfelelően esztétikusan végzik.
- Óvónői segítséggel a megadott tempót tartják.

Nagycsoportos korban

- Csoportosan és önállóan tisztán énekelnek. Átveszik a kezdőhangot, szívesen vállalkoznak önálló előadásra.
- Az ismert dalok, dallamotívumok dallamvonalát mutatják.
- A magasabb-mélyebb különbségét terc távolságban is felismerik.

- Tudnak halkán, hangosan, gyorsan, lassan énekelni, mondókázni, beszélni.
- Felismerik a dalokat kezdő vagy jellemző motívumról.
- Jelre dallambújtatót végeznek rövidebb-hosszabb egységekkel.
- Dallamokat kitalálnak nevekhez, vershez, mondókához, énekhez, bábozáshoz.
- Finomabb zörejeket és zenei hangokat, társaik elváltoztatott hangját felismerik.
- Képesek hosszabb lélegzetű zenehallgatási anyag meghallgatására.
- A dalok, mondókák ritmusát önállóan is érzékelik.
- Képesek változatos térformájú egyöntetű mozgásra, játékos táncmozdulatokra.
- Az ütőhangszereket önállóan használják (dob, cintányér, háromszög) éneklés kísérésére is.

A DALANYAG FELÉPÍTÉSE HÁROM ÉV ALATT

HANGTERJEDELEM	1. év	2. év	3. év
	3-4 (5) hang	3-6 hang	3-6 hang
		PENTATÓNIA+ HEXACHORD	PENTATÓNIA+ HEXACHORD
s-m	3-4 dal	2-3 dal	2 dal
l-sm	3-4 dal	2-3 dal és lefutás dó-ra	2 dal
s-m-d	-	1-2 dal	1-2 dal
m-r-d	2-3 dal	2-3 dal	1-2 dal
s-m-r-d	2 dal	2-3 dal	2-4 dal és lefutás dó-ra
l-sm-r-d	-	-	6-8 dal és lefutás dó-ra
m-r-d-l	-	1 dal	2 dal
d-l, -s	1 dal	1-2 dal	-
r-d-l, -s	-	-	2 dal
m-r-d-l, -s	-	-	2 dal
Mondóka	5-7 mondóka	4-6 mondóka	3-4 mondóka
Dal	10-14 dal 2-3 műdal	12-15 dal 3-4 alkalmi dal	20-26 dal 5-6 műdal
Ritmus			
Játék, mozgás	Álló helyzet, kéz, lábmozgás, körforma áll, indul, ismétlődő, játékos mozdulatok.	Kör, csigavonal, hullámvonal, szerepcsere, guggolás, taps, utánzó mozgás.	Bonyolultabb játékok, párcsere, hidas, kapus, sorgyarapító, fogyó játékok, fogócska.
Évi anyag (dal- és mondóka összesen - jól)	16-6	20-8	25-10

FORRAI KATALIN: ÉNEK AZ ÓVODÁBAN CÍMŰ KIADVÁNYA NYOMÁN

6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„Mutassátok meg mindenkinek, hogy képesek vagytok
írni másolás helyett, felfedezni utánczás helyett,
alkotni biflázás helyett,
határozni engedelmeskedés helyett...

Szóval, ceruzával, filccel, festékkel
rajzoljatok, rajzoljatok

füzetbe
levélbe
falra

rajzoljatok, rajzoljatok!

A nap nevetni fog,
a madarak játszanak,
a gyermekek meg táncra perdülnek.
Rajzoljátok le örömtöket

bánatotokat
álmaitokat!

Milyen szép is lesz!

De

Mártsátok bele kezeteket a gipszbe,
hajlítsátok meg a vashuzalt,
ragasszatok papírt,
munkáljátok meg a követ,
mintázzatok agyagból,
vágjatok,
hímezzetek,
varrjátok,
égessetek zománcot,
szögeljétek és építsetek!
Képzeldjétek!

Találjátok fel!

Alkossatok!

Éljétek!

Nem mondom el mi lesz a jutalmatok, hisz ti magatok fogjátok felfedezni, és soha
el nem felejténi!”

(Bernard Monthuber)

Az óvodáskorú gyermeknek olyan nagy örömet okoz az ábrázolás és olyan speciális fejlesztési lehetőségeket tartalmaz, hogy feltétlenül meg kell őrizni elsődlegességét a vizuális nevelésen belül.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Célja, feladatai

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. a gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Fedezzék fel a gyermekek az őket körülvevő világ szépségét, hogy képesek legyenek azt az ábrázolás eszközeivel kifejezni.

Alakuljon kez ügyességük, vizuális alkotókészségük és esztétikai igényük.

A hagyományos óvodai ábrázolási eszközök és technikák mellett ismerjék meg és használják a népi kismesterségek technikáit és eszközeit.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermeket az eszközök használatával, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival. Az óvónő a gyermeki önkifejezés lehetőségeinek megteremtésére helyezze a hangsúlyt.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka az elsődleges örömszerzés mellett hozzájárul a finommotorika fejlődéséhez. A cél- és a feladatrendszer megvalósítása érdekében mindennap lehetőséget biztosítunk ábrázolótevékenységhez. A zavartalan munkához állandó, nyugodt, természetes fényel megvilágított helyet biztosítunk.

Lehetőséget adunk arra, hogy a már megismert technikákat a gyermekek a nap bármely szakában, szabadon gyakorolhassák.

Mivel kiemelt feladatunk a vizuális nevelés, ezért jelenjék meg az ábrázoló tevékenység a hét minden napján közvetlenül, mikroszoportos formában.

Így valósítható meg, hogy a résztvevő gyermekek személyre szóló segítséget kapjanak, az óvónő követni tudja szín-, formaviláguk, technikai ismeretük, eszközhasználatuk fejlődését.

Ajánlott tevékenységek

Képalakítás

A képalakításban az ábrázolt formák mérete, a színek használata, egyértelműen mutatja a fontossági sorrendet, az élmény nagyságát, a keletkezett érzelmek maradandóságát.

Alkalmazott technikái

Rajzolás, festés, papírtépés, vágás, ragasztás, képkalkotás textilből, illetve fonalból, viaszkarc, papírbatik, egyszerű lenyomatok, kollázsok, montázsok, domborművek, gyurmázás, képkalkotás természetes anyagokból (levelek, magvak, apróbb termékek stb.).

A fenti technikák alkalmazása során a gyerekek ismerkedjenek meg:

az anyagok, eszközök neveivel, azok biztonságos használatával, jellegzetes tulajdonságaival, megmunkálhatóságával.

A gyermekek mindennapjaiban lehetőség van rajzolásra, festésre, gyurmázásra stb.

Más-más technikákat igényelnek, közben a gyermekek kreatív gondolkodása, ügyessége, vizuális memóriája fejlődik; alkot, képessé válik önmaga kifejezésére.

A gyakorlás során spontán módon ismerkednek a színek, formák, arányok világával, anyagokkal, eszközökkel.

A gyermekrajz és az ábrázoló tevékenység alapvető fontosságát az adja, hogy manipulálás közben nagymértékben elősegíti a tárgyi környezet megfigyelését, gondolati feldolgozását, az összefüggések felismerésének segítségével annak megértést.

Papírhajtogatás

A papírhajtogatás technikája megköveteli a pontosságot, a nyugodt odafigyelést és észrevétlenül elősegíti, javítja a kéz finommozgását, aminek az iskolában az írástanulásban nagyon fontos szerepe van. Papírhajtogatás során nemcsak az egyik, hanem mind a két kéz ugyanúgy dolgozik, mind a két kéz ugyanúgy ügyesedik.

Ajánlott lapméret:

Kiscsoportos korban	15 x 15 cm
Középső csoportos korban	12 x 12 cm
Nagycsoportos korban	6 x 6 cm.

Kézműves technikák

Az óvodában használt és ismert tevékenységformák a hagyományörző díszítő művészet technikáival, művészetörző formáival bővülnek. A rajz, a festés, a mintázás, a kézimunka mellett megjelennek a népi kismesterségeket őrző elemek is.

Az óvónő a néprajzi ismereteken túl ismerje meg a természetes anyagokat és az azokkal való munkatechnikákat.

Játékkészítés barkácsolással

A gyermek lételeme, testi és lelki szükséglete a játék. Jó játékszer már egy durva fadarab is, amely a gyermekek képzeletében akármi lehet. A fantázia mindent át tud alakítani, ehhez nagyon egyszerű tárgyak és anyagok kellenek csupán.

A barkácsolás hatással van a kez ügyességre, a megfigyelőképességre, találékonyságra és a fantázia fejlesztésére. A játékkészítés folyamán a gyermek alkotóereje teljes mértékben kibontakozhat, miközben figyelme elmélyül, edződik.

Ötletessége és találékonysága fejlődik, amikor a célnak megfelelően alkalmazkodik az anyaghoz.

A játékkészítés nevelőértéke a beszédképesség fejlődésében is megmutatkozik. A játékkészítésnek kettős haszna van. Munkára nevel, felkészíti a gyermeket az életre. Megismerkedhet a szerszámokkal, eszközökkel, a természet ősi anyagaival, a valósággal.

Másodsorban az álmok, a képzelet világát járja be általuk a gyermek.

A gyermekben is él az alkotás vágya és az eredmény fölött érzett öröm.

Ajándékkészítés

Az ünnepek az óvodai élet fontos eseményei.

A közös készülődés növeli és pedagógiai szempontból értékessé teszi az ünnep élményszerűségét.

Ezek az ajándékok mindig képviseljenek esztétikai értéket.

Az ajándékkészítésben a gyermek alkotó tevékenysége a meghatározó jelentőségű.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Szívesen, örömmel tevékenykednek az ábrázolás eszközeivel.
- Ismerik azok rendeltetését, helyes használatát.
- Tudják, hogy az eszközöknek hol a helye.
- Rajzaikban megjelennek a felismerhető formák.
- Bátran használják a színeket.
- Ismerik a papírhajtogatás alapjait (szalvéta-, zsebkendő-, tölcserhajtogatás).
- Érdeklődnek egymás munkája iránt.

Középső csoportos korban

- Újabb eszközök használatával bővülnek ismereteik.
- Képzalkotásukban megjelenik a térbeliség jelzéseinek szándéka, képesek a formák pontosabb megjelenítésére.
- Munkáikat önálló elképzeléseik alapján jelenítik meg.
- Egyre nagyobb önállósággal és biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit.
- Vigyáznak környezetük tisztaságára, segítenek a rend helyreállításában.
- Képesek közös alkotásokat létrehozni.
- Figyelemmel kísérik egymás munkáját és megbecsülik azt.
- Papírhajtogatási ismeretük sátor- és batyuhajtással bővül.

Nagycsoportos korban

- Képzalkotásukban megjelennek a cselekvések jelzései.
- Képesek ábrázolni, hangsúlyozni az alapvető megkülönböztető jegyeket.
- Rajzaikban felfedezhetők a hangulati elemek.
- Egyéni elképzeléseik tükröződnek díszítőmunkájukban.
- Az eszközökkel megfelelően bánnak, egyre nagyobb önállósággal gyakorolják az ismert technikákat.
- Játékukhoz szükséges kiegészítőket önállóan elképzelik és kivitelezik.
- Részt vesznek környezetük szépítésében, díszítésében.
- Véleményt mondanak saját- és egymás munkájáról.
- Kollektív munkában képesek az együttműködésre, a feladatok megosztására.
- Szívesen hajtogatnak többlépéses formákat is.

6.5. Mozgás

„Nőjj, növekedj olyan nagyra,
Mint kertben a szép olajfa,
Mint a szegfű, szépülj szépen,
Szállj, mint sólyom száll az égen,
Fuss, mint a víz fut medrében,
Ugrálj, mint a nyúl a réten.
Lábad hasztalan ne járjon,
Aki meglát, megcsodáljon!”

(Bolgár népköltés Nagy László fordításában)

Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás. Egészséges testi fejlődésének biztosítása a játékban gazdag, egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító MINDENNAPOS TESTNEVELÉS és heti TESTNEVELÉS FOGLALKOZÁS SORÁN valósul meg. A játékos mozgások teremben és szabad levegőn eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napjában jelen van.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy- és kismozgások kialakulásához.

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarat tényezőinek alakulását.

A mozgásfejlesztés célja, feladatai

- A gyermekből fakadó mozgásigény kielégítése, testi képességek fejlesztése, figyelembe véve az eltérő egyéni szükségleteket.
- A szervezet erősítése, az ellenálló képesség növelése.
- Az egyensúlyérzék és ritmusérzék fejlesztése, a testséma, a helyes testtartás alakítása.

- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése kellő gyakorlási lehetőség biztosításával.
- Az egészséges életmódra neveléssel a betegség és baleset megelőzése.
- Szabálytudat kialakítása és fejlesztése.

TESTNEVELÉS FOGLALKOZÁS

A testnevelés foglalkozások összefüggő láncot alkotnak. Minden foglalkozás viszonylag önálló egész, de az elsőtől az utolsóig mégis összefüggő pedagógiai folyamat.

Kiscsoportban elsősorban a mozgás megszerettetése a cél. El kell érni, hogy minden gyerek elfogadja a testnevelés foglalkozásokon a kötelező részvételt.

Középső és nagy csoportban a terhelés fokozatos növelésére és a gyakorlatok pontos, fegyelmezett, kitartó végeztetésére törekedjünk.

Az óvodai testnevelési mozgásanyag felosztása:

- Rendgyakorlatok
- Előkészítő gyakorlatok.
- Főgyakorlatok
- Játékok

Rendgyakorlatok

Állások, testfordulatok, menet lépéstartással, illetve ütemtartásos járás, alakzatok és alakzatváltoztatások (vonal, oszlop, kör).

Előkészítő gyakorlatok

1. Szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok:

- szabadgyakorlatok (gimnasztika),
- kéziszer gyakorlatok,
- társas gyakorlatok,
- padgyakorlatok,
- bordásfalgyakorlatok,
- kisszékgyakorlatok.

2. Természetes gyakorlatok:

- természetes járás (nem ütemtartásos),
- különböző járásmódok,

- járás feladattal,
- futás feladattal.

Fő gyakorlatok

A) Torna vonatkozású fő gyakorlatok:

1. Természetes támaszgyakorlatok:

- kúszások, csúszások, mászások,
- egyensúlyozó járásgyakorlatok.

2. Talajtorna gyakorlatok:

- gurulás a test hossz tengelye körül,
- gurulóátfordulás előre,
- tarkóállás és gurulóátfordulás hátra előgyakorlatai.

3. Függésgyakorlatok:

- mászások különböző irányban, különböző szereken (felfelé-lefelé, balra-jobbra, után- és túlfogással),
- lajhármászás,
- függés érintő magasságú szeren és függésben lábmozgások, lajhárfüggés.

4. Szerugrások:

- mélyugrás,
- felfelé történő ugrás,
- néhány lépésből páros lábbal felugrás szerre,
- nyusziugrás leterpesztéssel,
- zsugorkanyarlati átugrás.

B) Atlétikai vonatkozású fő gyakorlatok:

1. Futások:

- lassú és közepes iramú futás,
- belegyorsuló futás,
- futás tempóváltoztatással,
- gyorsfutás állórajtból.

2. Ugrások:

- helyből: a) távolugrás,
b) magasugrás,

- nekifutásból: a) távolugrás,
b) magasugrás.

3. Dobások:

- hajítás távolba kislabdával, babzsákkal,
- hajítás függőleges és vízszintes célba,
- léglabdával végezhető gyakorlatok:
 - a) gurítás,
 - b) feldobás-elkapás,
 - c) átadás,
 - d) labdavezetés.

Játékok

- futójátékok,
- fogójátékok,
- versengések,
- váltóversenyek

Az éves tervezés Dr. Tótszöllősyné Varga Tünde Mozgásfejlesztés az óvodában c. könyve alapján – a helyi lehetőségek figyelembe vételével történik.

MINDENNAPOS TESTNEVELÉS – MOZGÁSOS PERCEK

Mindennapos testnevelésen azokat a mindennapos gyakorlatokat értjük, amelyeket óvodánkban a napirendbe beiktatunk.

A mindennapos testnevelés is a szervezet sokoldalú, harmonikus fejlődését segíti elő. Kedvező hatással van az idegrendszerre, a légző- és vérkeringési szervekre. Megfelelő gyakorlatokkal biztosítja a helyes testtartás kialakítását és testtartási hibák megelőzését.

Felépítése:

- Járás, futás.
- Kar-, törzs-, lábgyakorlatok.
- Játékos futkározás.
- Járás- és légzési gyakorlatok.

Ha az időjárás engedi, lehetőleg mindig a szabadban vezetjük le.

IV. Játék a szabadban

A szabadban választott tevékenység közben célunk az, hogy minden egyes gyermeknek biztosítsuk azt a mozgáslehetőséget, amit szervezete és idegrendszere igényel.

Az óvónő a gyermekek mozgását csak akkor korlátozza, ha az veszélyes önmagára vagy társaira, illetve zavarja a többiek tevékenységét.

Az időjárástól függően a gyerekeknek legyen lehetőségük a nap folyamán bármikor az aktívabb mozgás végzésére is.

Az óvoda udvarán szabadon gyakorolhatják a már megismert mozgásformákat. A meglévő eszközök lehetőséget kínálnak függésre, lengésre, átfordulásokra, ritmikus mozdulatok végzésére, egyensúly megtartására.

A téli időszakban havas játékokat szervezünk: csúszkálás, hógolyózás, szánkózás stb.

A szabadban szervezett mozgásos játékokban a gyermek önként vesz részt, maga választja meg a játékát és társait is.

Kiemelt feladatunk: a balesetmentes helyszínek és eszközök megválasztása, a gyermekek testi épségének megóvása.

A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok alakulását, a társakhoz való alkalmazkodást. Mozgás közben fejlődik önuralma, toleranciája, együttműködő képessége, akarata.

Kialakul az egészséges versenyszellem.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- A csoport minden tagja szívesen vesz részt a kötelező foglalkozáson.
- Utánzással hajtják végre az óvónő utasításait.
- Ismernek különböző járásmódokat, eljátszanak futó- és fogójátékokat.
- Próbálkoznak köralakítással.
- Csúsznak, kúsznak, másznak irányváltoztatással.
- Használják a babzsákot és a szalagot.

Középső csoportos korban

- Ismerik a természetes járás ütemét, összehangolt kar-, lábmunkával járnak.
- Szabály ismertetése nélkül játszanak futójátékokat.
- Versenyjátékokat el tudnak játszani két csapatban.
- Különböző alakzatokból felszólításra kört alakítanak.
- Tudnak egyensúlyozó járással vízszintes padon haladni.

- Különböző eszközökkel tudnak megadott gyakorlatokat végrehajtani (labda, karika stb.).
- Vigyáznak saját és társaik testi épségére.

Nagycsoportos korban

- A mozgás szabályozása már fejlett, rengeteg mozdulat kivitelezésére képesek.
- Egyensúlyérzékük fejlett.
- Az óvónő irányításával és a szabályok pontos betartásával játszanak egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyeket.
- A természetes járást ütemes járással váltakoztatják.
- Tudnak guruló átfordulást végezni.
- Képesek kitartó futásra.
- Egyensúlyoznak rézsútos padon és padmerekítő gerendán.
- Ismerik és helyesen használják a tornaszerek közül: zsámolyt, bordásfalat, kötelet, stb.
- Labdát vezetnek helyben.

6.6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. Olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

6.6.1. Környezetismeret

„A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel.”

(Dr. Szent-Györgyi Albert)

Kiemelt fontosságú a gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztését segítő pedagógiai attitűd, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A természethez való érzelmi viszonyulásunkat - az ezzel kapcsolatos kívánalmakat - tulajdonképpen egyetlen szóval is kifejezhetjük, ez pedig a szeretet.

Lényegében véve csak egy "követelmény" van: az, hogy szeressük a természetet, a környezetet, a világot! Ez a legfontosabb.

Céja:

A gyermekeket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek az életkoruknak megfelelő, biztonságos tájékozódáshoz szükségesek.

Ismerjék meg, alakuljon ki pozitív érzelmi viszonyuk a természethez, a szülőföldhöz, az ott élő emberek alkotásaihoz, a hazai tájhoz, a helyi hagyományok és népszokásokhoz, a közösséghez való tartozás élményéhez, nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeihez. Tanulják meg azok védelmét, az értékek megőrzését.

A környezet megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét, körülöleli a többi nevelési területet.

A gyermekekben alakuljon ki a szülőföldhöz, a nemzeti hagyományokhoz fűződő érzelmi viszony, ismerkedjenek meg a helyi népszokásokkal is.

A környezetismeret tartalma:

Elmúlt a nyár

Óvodások lettünk. Ismerkedés az óvónővel, dadus nénikkel, társakkal, az óvoda épületével és udvarával.

Középső-, illetve nagycsoportba léptünk.

Nyári élmények feldolgozása.

Ősz van

A természet változásai. Kirándulásokkal egybekötött megfigyelések és terménygyűjtés-őszi szinkavalkád.

Betakarítás, szüret. Az őszi gyümölcsök és termések felhasználása (bábkészítés, díszítő munkák, gyümölcs-saláta, ivólé, befőtt, stb.).

Búcsúzás a költöző madaraktól.

Jön a tél

Évszakváltás. A természet változásai, hatásai, összefüggések keresése.

A tél örömei, téli sportok, játékok.

Az állatok téli élete.

Advent

Adventi koszorú készítése. Gyertyaöntés, gyertyagyújtás.

Család: szeretet, együvé tartozás.

Jön a Mikulás - az óvoda együtt ünnepel.

Luca-napi búza vetése.

Népi kismesterségek gyakorlása: szövés, fonás, mézeskalács sütése, körmöcskőzés, szarvacskázás, nemezelés stb.

Betlehem készítése.

Szülőkkel közös karácsonyfa díszítés, az ünnep hangulati előkészítése.

Újévi jókívánságok, Medvenap.

Télcsúfoló - farsangfarkán - Farsangi maszkabál.

Búcsú a téltől.

Ébred a természet

Látjuk, halljuk, érezzük, hogy itt a tavasz - a tavasz színei.

Ébred az erdő, mező, jó a szabadban lenni.

Barangolások, túrázások.

Folyamatos megfigyelések - időjárás, öltözködés,

- hajtatas, csíráztatás, vetés, ültetés, rügyezés, virágzás

- fészeképítés, tojásrakás, költés, etetés.

Március 15-e megünneplése. Hazaszeretetre nevelés.

Húsvéti tojásírás, festés, berzselés, locsolkodás.

Tavaszi mozgásos népi játékok, sárkányeregetés.

Közlekedés megfigyelése, gyakorlása - helyben gyalogosan, autóbusszal színházlátogatás
Nagyatádra, vonattal kiállításra, piacra Nagyatádra.

Látogatás néhány szülő munkahelyén.

Nagycsoportosok látogatása az első osztályba.

Újra itt a nyár

Napos és vizes edzés. Ismerkedés a testünkkel.

Mozgás-öröm a szabadban.

Növényi játékeszközök készítése.

Nyári gyűjtőmunkák - búza, kamilla, bodza, hársfa.

Aszalások, szárítások

Feladataink

- Tegyük lehetővé a környezet tevékeny megismerését, a sokoldalú tapasztalatszerzést, spontán és szervezett formában, a helyi adottságok figyelembe vételével.
- Támazkodjunk az otthoni élményekre, biztosítsuk az alkalmi és folyamatos megfigyeléseket.
- A gyermekek tanulják meg szépnek látni - az óvónő segítségével - a természetet, s ha szeretik, vigyázni fognak rá és gondozni fogják azt.
- Tanítsuk meg a gyermekeket a helyes viselkedésre, minden olyan dologra, ami a világban történő eligazodásukat, helytállásukat megkönnyíti.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Jól tájékozódnak az óvoda épületében és udvarán.
- Társaikat és a velük foglalkozó felnőtteket nevükön szólítják.
- Az év folyamán megismert gyümölcsöket, virágokat, zöldségeket, állatokat felismerik és megnevezik.
- Örömmel vesznek részt megfigyeléseken, ünnepi készülődésekben.
- A felfedezés öröme elmélyíti kötődésüket a természethez.
- Elsajátítják az alapszínek neveit.
- Szókincsükben megjelennek az újonnan megismert fogalmak.

Középső csoportos korban

- Ismerik az óvoda környékét.
- Tudják ki tartozik a családba.
- Nyomon követik az időjárás változásainak ok-okozati összefüggéseit.
- Előzetes tapasztalataikra támaszkodó megfigyeléseiket szóban kifejezik.
- Figyelemmel kísérik a növények fejlődését.
- A növényeket, állatokat, tárgyakat megadott szempontok szerint összehasonlítják.
- Elsajátítják az alapvető illemszabályokat.

Nagycsoportos korban

- Ismereteik bővülnek lakcímük, szüleik nevének és foglalkozásának megevezésével.
- Alkalmazzák a megismert közlekedési - és illemszabályokat. Ismerik a főbb közlekedési eszközöket.
- Képesek egyszerűbb összefüggések megfogalmazására a természet változásaival kapcsolatban.
- Tájékozódnak falunkban, tudják főbb intézményeink helyét, nevét, rendeltetését.
- Rendszerezik eddig szerzett ismereteiket az őket körülvevő világról.
- Alapszíneken túl felismerik és megnevezik a színárnyalatokat.
- Számukra kedves helyen, minden évszakban tudnak gyönyörködni a természetben.
- Várakozással tekintenek az iskolakezdés elé.
- Gondot fordítanak a természetvédelemre, az állatok, növények óvására.

Védeni csakis olyat tudunk, amit szeretünk, szeretni viszont csak olyat, amit ismerünk.

A megismertetés lehet tehát az első lépés a világ megszerettetése felé.

6.6.2. Matematika

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

„A matematikai ismeretek a tehetség köszörűkövei, a bölcsesség kulcsai.”

Comenius

Mi a helyi programunkkal, annak gyakorlati kivitelezésével ilyen kis "kulcsocskákat" szeretnénk gyermekeinknek útravalóul adni. Azonban szem előtt kell eközben tartanunk azt is, hogy nem szabad tantárgy jelleget adni az óvodai matematikának, nem szabad az óvodából iskolát csinálni.

Ebből következik, hogy a játék és a természetes élethelyzetek adta lehetőségek kihasználásával kell a gyermekek kíváncsiságát, utánozni akarását, érdeklődését a matematikára irányítani.

A fölfedezés, a tudás öröme fokozza a gyermek akaratát, önbizalmát. Ezáltal kitartóbbá válik a feladatok megoldásában és önfegyelme is erősödik.

Nem elég azonban képessé tenni a gyermeket arra, hogy egy feladatot megoldjon. Lényeges, hogy értse is és tudja is a megoldás módját. Ehhez szükséges a nevelő tudatos, logikus tervezőképessége, nagyfokú türelme és az, hogy tudjon a gyermekekkel együtt gondolkodni. Velük, de nem helyettük.

Olyan folyamat jellegű tevékenység, mely az óvodai nevelés része, hozzájárul a gyermeki személyiség alakulásához, képességek fejlesztéséhez, elősegíti az iskolai tanulást.

Lényege nem az ismeretnyújtás, hanem a gondolkodás és a képességek fejlesztése a tapasztalatokon keresztül.

Feladat a képességek fejlesztésében

a) tapasztalásban:

- érzékeltetés,
- észleltetés,
- megfigyeltetés,

b) emlékezésben:

- mozgásos, cselekvéses, képi emlékezés,
- élmények felidézése,

c) a megértésben:

- azonosítás,
- megkülönböztetés,
- összefüggések felismerése,
- állítások, kérdések, utasítások megértése,

d) az ítélőképességben:

- annak megítélése, hogy egy tulajdonság igaz vagy nem igaz adott tárgyra, összességre, hogy egy összefüggés fennáll-e adott tárgyak, személyek, összességek között, hogy egy konstrukció eleget tesz-e az adott feltételeknek, hogy egy állítás igaz-e konkrét helyzetben

e) a konstruálásban:

- szabad alkotások, formák, mennyiségek, összefüggések előállítása, megkeresése.

Elvek

- a gyermek életkori és egyéni sajátosságai fegyelembé vételének elve,
- életszerűség, érthetőség, fokozatosság elve,
- motiváció,
- játékoság.

Módszerek

Cselekvő aktivitáshoz:

- gyakorlójáték,
- szabályjáték,
- építőjáték,
- szerepjáték.

Rendeződéshez:

- válogatás,
- osztályozás,
- rendezés,
- párosítás,
- mérés.

Nevelői módszerek:

- beszélgetés,
- szemléltetés,
- cselekedtetés, manipuláció,
- magyarázat,
- gyakorlás,
- értékelés.

Eszközök

Egy-egy matematikai fejlesztési feladat konkrét megvalósulása, tartalma függ a kézbe adható eszközöktől. Ezek megválasztásához a matematikai tartalmat és a gyermek érdeklődési körét szükséges szem előtt tartani.

Fontos, hogy kellő változatosságban szerezzenek a gyermekek tapasztalatokat, de sohasem lehet túl sok, vagy öncélúan érdekes az eszköz, mert az már elvonhatja a gyermek figyelmét a lényegről, akadályozhatja az elmélyülést.

A matematika foglalkozások anyaga

I. Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása

1. A tárgyak összehasonlítása, osztályozása lehet szabadon választott, illetve egy-egy meghatározott szempont szerint (szín, alak, anyag, nagyság stb.).

- A pedagógus meghatározza az adott halmaz osztályozási alapját.
- Az óvónő által elkezdett osztályozás folytatása.
- A gyermek határozza meg a válogatás szempontját.

2. Tárgyak sorba rendezése:

- meghatározott tulajdonság,
- saját (szubjektív) elgondolás,
- felismert szabályosság szerint.

3. Az irányított összehasonlítások során az egyszerű megállapítások megfogalmazásától - gondolkodást fejlesztő folyamatokban - jussanak el a matematikában használatos pontosított megnevezésekig (pl. kevés, sok, több-kevesebb, ugyanannyi).

A viszonzyszavak pontos használata.

II. Számfogalom alapozása

Mennyiségek összemérése.

Halmazok összemérése, párosítása, számlálása.

Kis számok felismerése összkép alapján.

Mérések különféle egységekkel.

Tapasztalatok a számosság változásairól:

- A játékban sokszínű tapasztaltatással ismerkedjenek a mennyiség nagyságának mérhető és számlálható tulajdonságaival. Erre kell építenünk fejlesztő feladatainkat.
- Mennyiségek összemérése során a könnyen érzékelhető eltérések észlelésétől jussanak el a precíz mérést igénylő feladatmegoldáshoz.
- Sajátítsák el a melléknévi fokozatok helyes használatát.
- A becsléstől jussanak el a számosság megállapításáig.

- A becsült mennyiségektől a párosítás juttassa el a gyermeket a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának elmélyítéséhez.
- Az egyes számokhoz tartozó mennyiségeket sokoldalú érzékelés, cselekvés, manipulálás tárgyává kell tenni, hogy a számnevekhez hozzákapcsolódjanak a megfelelő mennyiségi képzetek.
- Manipulációhoz kötötten gyakorolják a matematikai műveleteket: hozzátevés, elvevés, ugyanannyivá tétel.
- Tudják megkülönböztetni a sorszámneveket a tőszámnevektől.

III. Tapasztalatok a geometria körében

Építések, alkotások szabadon és másolással.

Tájékozódás a térben és a síkba ábrázolt világban

A napközben adódó lehetőségeket használjuk fel arra, hogy megismertessük a gyermekekkel a geometriai alakzatok nevét (gömb, téglatest, kocka, körlap, téglalap, négyzetlap).

- Ismerkedjenek a tükörkép sajátosságaival, szerezzenek játékos tapasztalatokat a szimmetriáról.
- Térben és síkban való tájékozódásban különböztessék meg az irányokat.
- Értsék és helyesen alkalmazzák a helyeket kifejező névutókat.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Ébredjen fel a matematika iránti érdeklődésük.

Középső csoportos korban

- Örömmel vesznek részt matematikai tevékenységekben.
- Képesek megadott szempont alapján szétválogatni, sorba rendezni.
- A megismert matematikai kifejezéseket megfelelően alkalmazzák - több, kevesebb, ugyanannyi és a pár fogalmát.
- A viszonyszavak közül helyesen használják az alatt, fölött, mellett, előtt, mögött kifejezéseket.
- Számlálnak legalább 10-ig, matematikai műveleteket végeznek 6-os számkörben.
- Tapasztalataik vannak a mérésekről.
- Számlálás nélkül azonosítanak 3-ig.

- Megkülönböztetik az egyszerűbb sík- és térmértani formákat.

Nagycsoportos korban

- Szívesen vállalkoznak a felvetett vagy felismert problémák megoldására.
- Az óvónő által elkezdett osztályozást folytatják, maguk is képesek szempontokat meghatározni.
- Felismerik a sorba rendezés szabályát és folytatják azt.
- Matematikai szókincsük bővült: a nulla, magasabb, szélesebb, nehezebb, között kifejezésekkel.
- Jártasság szintjén hajtanak végre irányokkal meghatározott feladatokat.
- Tudnak becsléssel, párosítással, számlálással mennyiségeket összehasonlítani.
- Megközelítő pontossággal mérnek.
- Számlálnak 20-ig, manipulálnak 10-12-es számkörben.
- Számképet 6-ig felismerik.
- A sorszámneveket megkülönböztetik a tőszámnevektől.
- Játékos tapasztalatokat szereznek a szimmetriáról.
- A geometriai formák közül felismerik és megnevezik az alábbiakat: gömb, téglatest, kocka, illetve: kör, téglalap, négyzet, háromszög.

6.6.3. Környezettudatos magatartás kialakítása

A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában, a külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenységforma. Ez olyan nevelési folyamat, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van.

Komplex tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységesen érzékelhető.

A fenntarthatóság: jelen szükségleteit a nélkül kielégíteni, hogy a jövő szükségleteit ne csorbítsuk. Az ember egy rendszer része, biológiai, de egyben társadalmi lény is. Ma már csupán társadalmi lényként él, nem rendszerszemlélettel gondolkodik, felborította az egyensúlyt.

Egy új nemzedéknek kell felnőnie, amely szakít a rombolással, de ehhez a régi nemzedéknek kell támogatnia a tapasztalataival.

Fontos a gondolkodásmód, az életmód, a szokásrendszer helyes alakítása, a természet szeretetére nevelés, az elődeink általi társadalmi értékek megóvására törekvés.

A fenntarthatóság pedagógiájának fontos értékei:

- az élet tisztelete
- a hagyomány őrzése
- átmentése a jövőbe.

Mindezeket a családok hatékony és folyamatos bevonásával, élethosszig tartó folyamattal és holisztikus szemlélettel tudjuk a leghatásosabban elérni.

A természeti és társadalmi környezet témaköreivel valamennyi korcsoport megismerkedik, életkortól függően. A témakörön belül az egyes témák a gyerekek életkorának előrehaladtával bővülnek és mélyülnek.

A fokozatosság elvét követjük a megismertetés során: a közelebbitől a távolabbi felé haladunk. Szemléltetésben, a közvetlen környezetben való megfigyeléstől a képi ábrázoláson való megfigyeltetés felé.

Érvényesítjük a differenciálás elvét a nevelés folyamatában. Sokszínű, érdekes, izgalmas tevékenységrendszer biztosítunk.

6.7.Munka jellegű tevékenységek

Az óvodai élethelyzetekben, tevékenységekben mindig adódik lehetőség a munkavégzésre.

A gyermek számára kezdetben a munka is játék. Tudatos nevelői formálással elérhető, hogy megvalósítható legyen a munkára nevelés célja. Fontos a munka jellegű tevékenységek nevelőértéke és az e tevékenységben rejlő, a gyermek saját magához viszonyított értékelése.

Ebben az életszakaszban a gyermek ne csak szívesen vállalja a munkát, hanem rendelkezzen olyan tulajdonságokkal is, amelyek a munka befejezéséhez szükségesek. Törekedjen a pontosságra, érezze a munka befejezésének szükségességét, ne tekintse tehernek.

A gyermekekben erős az utánzási vágy. Szeretnének olyanok lenni, mint a számukra kedves felnőttek, ezért leutánozzák cselekvéseiket. Tehát a jó nevelői példa lehet az alappillére a munkára nevelésnek.

Kezdetben a gyermekek önmaguk szükségletének kielégítéséért dolgoznak, csak később válik igényükké, hogy dolgozzanak társaikért is.

Munkafajták felosztása:

- önkiszolgáló munka,
- naposi munka,
- alkalmanként végzett munka, amely végrehajtása történhet egyénileg, illetve csoportosan,
- a csoportszoba átrendezése más-más funkciókra,
- játékfajtákkal, kezdeményezésekkel egybeeső munkák (festés, barkácsolás stb.),
- ünnepi készülődéshez kapcsolódó munkák.

A munkavégzéshez szükséges, hogy legyenek gyermekméretű eszközök, és a munkaeszközök legyenek állandó, elérhető helyen.

Jelképek viselésével erősebben motiválhatjuk tevékenységre a gyermekeket.

Lényeges tulajdonsága a munkának, hogy a gyengébb képességű gyermekek is sikerélményhez juthatnak általa, így erősödhet szocializációs helyzetük és önbizalmuk.

Fontos, hogy ismerjék a baleseti forrásokat és ügyeljenek mindig saját és társaik testi épségére.

A fejlődés várható eredménye**Kiscsoportos korban**

- Tízóráira és uzsonnára önállóan megterítnek maguknak, a déli étkezéshez segítséggel.
- Felveszik a leesett tárgyakat.
- Segítenek a rend helyreállításában - az óvoda helyiségeiben és az udvaron.
- Az óvónő megbízatásainak teljesítésére szívesen vállalkoznak.

Középső csoportos korban

- Az önkiszolgáló teendőket a már begyakorolt módon önállóan végzik.
- Irányítás mellett végzik a naposi munkát, segítséggel terítnek és leszednek.
- Étkezések után az edényeket segítenek kihordani a konyhába.
- Ügyelnek környezetük rendjének fenntartására.

Nagy csoportos korban

- A naposi munkát önállóan végzik.

- Átrendezik a csoportszobát.
- Segédkeznek az eszközök kiosztásában, összeszedésében.
- Nemcsak környezetük rendjére, hanem esztétikájára is figyelnek már.
- Önként segítenek a kisebbeknek.
- Felelősek az udvari játékok elrakásáért.
- Kiosztják a fogápolási eszközöket.
- Helyreállítják a mosdó rendjét.

6.8.A tevékenységben megvalósuló tanulás

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. Fontos, hogy a gyermeki tevékenységek során biztosítsa a felfedezés lehetőségét, annak örömét.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, mint- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

(Az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján)

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, melyben az óvodásból iskolássá érik.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat(a fogváltással is

összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek), végig tudja hallgatni és megérteni mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. Az óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

8. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelés

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik, amilyen.”

(Hermann Alice)

Alapelvként követendő az ENSZ által 1959-ben deklarált közlemény a GYERMEK JOGAIRÓL, miszerint: "... A gyermeket különleges védelem illeti meg, és ...lehetőségek, hogy fizikailag, szellemileg, erkölcsileg, lelkileg és társadalmilag egészségesen és normálisan tudjon fejlődni, szabadságban és méltóságban. ... A fizikailag, szellemileg vagy társadalmilag hátrányos helyzetű gyermeknek meg kell kapnia az állapota és helyzete által megkövetelt kezelést, nevelést és speciális gondozást."

Minden gyermek esetében fontos, hogy a csoporttársak érezzék, lássák a felnőttek elfogadását, segítségre törekvését. Fontos, hogy az óvónő példát mutasson, elfogadja őt olyannak, amilyen. Nyerje el bizalmát, erősítse öntudatát. Vonja be a játékba, képességeihez mérten adjon neki feladatokat. Ismerje el teljesítményét, igyekezetét. Építsen kedvező adottságaira. Irányítsa társai felé, mondja el a csoportnak, hogy adott gyermek miben más, mi a problémája. Mindenkinek hangsúlyozza ki jó tulajdonságait, a „más” gyermeknek is.

Az integrált óvodai nevelés során – már e korai életszakaszban – megtapasztalják társaik különbözőségeit; így pozitív példákön át törekszenek ők is elfogadni, befogadni „más” társaikat.

8.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

8.1.1. Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

(2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről 4.§)

Óvodánk – az Alapító okiratában megfogalmazottak szerint – vállalja:

- a látássérült gyengén látó,
- a hallássérült nagyothalló,
- az enyhén értelmi fogyatékos,
- a beszéd fogyatékos,
- az autizmus spektrum zavarral küzdő,
- a fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrált nevelését.

Célok

- Az óvodai nevelés általános pedagógiai céljaival megegyező célok, illetve azok kiegészítése olyan speciális részcélokkal, melyek által a SNI gyermekek is elérhetik a lehető legnagyobb önállóságot.
- A többségtől eltérő gyermekek elfogadása, elfogadtatása; a többséggel való együttélésük segítése.
- A sérült és ép gyermekek együttnevelésével az esélyegyenlőség megteremtése.

Feladatok

- A gyermek óvodába kerülése után, ha problémát, zavart észlelünk a gyermek fejlődésében, szakember segítségét kérjük a szülővel egyetértésben.
- A szakszolgálat útmutatása alapján a gyermek részére egyéni fejlesztési tervet készítünk, melynek alapján foglalkoztatását megvalósítjuk.
- A szakember dönti el, hogy gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus stb. bevonása szükséges-e a fejlesztés megvalósításához. (Utazó gyógypedagógus segítségét kell kérnünk.)

SNI gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének feladatai

SNI gyermek fejlesztésének alapjául az illetékes szakszolgálat szakvéleménye szolgál. A feladatokat egyénre szabottan, az egyéni fejlesztési naplóban kell tanévenként meghatározni.

Speciális feladatok**Látássérült gyengén látó gyermek esetében:**

- Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása.
- A tárgyak és helyük megismertetése.
- A rendszeretet, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztántartása.
- Figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait.
- Kiemelt szerepet kap a játék, ami lehetőséget ad – az ép érzékszervek aktivizálásával – az intenzív fejlesztésre.
- Tartáshibák megelőzése, helyes testtartás megtanítása.
- Nagymozgás fejlesztése, mozgáskoordináció, mozgásbiztonság fokozatos kialakítása.
- Finommozgás fejlesztése, kézügyesség fejlesztése.

Hallássérült nagyot halló gyermek esetében:

- A kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése.
- Alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása.
- Az aktív nyelvhasználat építése.
- Szájról olvasási készség, érthető kiejtésre nevelés.
- Nyelvi kommunikáció megindítása.
- A kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése.
- Szókincsbővítés, beszédérthetőség folyamatos javítása.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek esetében

- Egészséges társakkal való együttneveléssel az együttműködés, a kommunikáció fejlődésének segítése.
- Ingergazdag környezet biztosítása, élménylehetőségek.
- Alapvető magatartási, viselkedési szabályok megismertetése, gyakoroltatása.
- Folyamatos gyógypedagógiai megsegítés – utazó gyógypedagógus által.

Beszéd fogyatékos gyermek esetében:

- A gyermek képességeit játékon és célzott tevékenységeken keresztül komplex módon fejlesztjük.
- Anyanyelvi nevelés lehetőségeinek fokozott alkalmazása.
- A kommunikációs igény állandó erősítése; a sérült, lemaradt gyermekeket minden területen és formában ösztönözni kell a beszédre.
- Vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése.
- Logopédiai fejlesztés – utazó logopédus által.

Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek esetében:

- A kommunikáció fejlődésének segítése.
- Szociális és kognitív képességek fejlődésének segítése.
- A természetes élethelyzet lehetőségek fejlesztő hatásainak kiaknázása.
- Gyógypedagógiai fejlesztés.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával küzdő gyermek esetében:

- Tervszerű és egyénre szabott motiválás.
- Szociális készségek, kommunikáció fejlesztése.
- Tevékenységi kör, érdeklődés bővítése.
- A figyelmi funkciók bővítése.
- Egyértelmű, rövid szabályok gyakori ismertetése, következetes betartatása.
- Sikerélmények biztosítása, azonnali pozitív megerősítés.

A gyermek állapotának függvényében – a SNI gyermekben is – ki kell alakulnia az alkalmazkodó és együttműködési képességnek, önállóságra való törekvésnek. Ennek érdekében mindig épp csak annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van egy-egy tevékenység vagy feladat elvégzéséhez.

8.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM) gyermekek

„Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”

(2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről 4.§)

A BTM nehézséggel küzdő gyermekek viselkedése, magatartása eltér az adott életkorban elvárható viselkedési, magatartási normáktól.

Cél

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség időben történő diagnosztizálása után az érintett gyermek mielőbb kapja meg a számára kidolgozott egyéni fejlesztést.

Feladatok

- A fejlesztőpedagógus diagnosztizálja a problémát, fejlesztési programot készít, megkezdi, segíti és nyomon követi a gyermekek fejlesztését.
- Az óvodapedagógus differenciáltan – egyéni fejlesztési terv alapján – segíti a gyermek felzárkóztatását a többiekhez.
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése és fenntartása változatos tevékenységek kínálatával.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése, rögzítése.
- Kapcsolattartás, együttműködés a szülőkkel.

8.1.3. Kiemelten tehetséges – „tehetséges ígéretes” – gyermekek

„Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

(2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről 4.§)

Cél

A tehetségre utaló hajlam megmutatkozása után – a harmonikus személyiség fejlesztése mellett – a kibontakozás lehetőségének megteremtése.

Feladatok

- A „tehetség ígéretes” gyermek erős oldalának (oldalainak) fejlesztése differenciált feladatokkal, játékokkal.
- Sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása.
- Elfogadó légkör kialakítása.
- Tág cselekvési szabadság biztosítása.
- Amennyiben valamely területen elmaradás, hátrány mutatkozik, amely gátolhatja a tehetség kibontakozását; a felzárkóztatás segítése.

8.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Óvodánkban – a környékbeli óvodákhoz viszonyítva – kevésbé jellemző a hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek megjelenése.

Célunk, hogy egyéni fejlesztésük során hátrányaik minél nagyobb arányban csökkenjenek; szeretetteljes, elfogadó légkörben kapjanak esélyt saját erősségeik felismerésére.

Feladatok

- A szociokulturális környezetből fakadó hátrányok enyhítése, a HH és HHH gyermekek felzárkóztatása, egyéni, differenciált fejlesztése.
- A rendszeres óvodába járás szorgalmazása, igazolatlan hiányzások csökkentése.
- A szülőkkel való – bizalommal teli – partnerkapcsolat kialakítása, fenntartása és folyamatos ápolása.
- Fokozott figyelmet fordítunk az egészséges életmód szokásainak kialakítására.
- Nyelvi kifejező készség, beszédértés, beszédészlelés fejlődésének elősegítése.
- A tanulási képességek megalapozása.

8.3.A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok

„Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő, vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.”

(Részlet a Fenntartó esélyegyenlőségi programjából)

Cél

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a HH és HHH gyermekek számára.
- Az óvodán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy minden gyermeknek megadjuk az esélyt a sikeres iskolakezdéshez.

Feladatok

- A HH és HHH gyermekek beóvodázásával biztosítani az esélyegyenlőséget.
- A HH és HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani óvodai és csoportszinten a szegregációmentességet.

- Állandó kapcsolattartás a szülőkkel, a védőnővel, családgondozóval.
- Fokozottabban törődünk a hátrányos és veszélyeztetett környezetből érkező gyermekekkel, hátrányaik kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

8.4. Gyermekek egyéni fejlődési nyomon követése

Nevelőtestületünk **Gyermekek egyéni fejlődési nyomon követésének szabályzatával** meghatározza a gyermekek nyomon követésének dokumentumait, méréssel kapcsolatos eszközeit, valamint az ehhez kapcsolódó feladatokat.

Ezen dokumentum több átdolgozás, alakítás után nyerte el jelen formáját, melyet az egész nevelőtestület célnak megfelelően használ. A nyomon követési dokumentum és a hozzá tartozó mérőanyag a szabályzat mellékeltét képezi.

9. Óvodánk hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

**„Az öröm abból ered, hogy valaki meg tudja látni azt,
ami szép és jó az életben.”**

(Móricz Zsigmond)

Minden ünnepnek vannak olyan sajátosságai, amelyek lehetővé teszik, hogy azok az óvodáskorú gyermek életének részévé váljanak.

Minden ünnep jellemzője, hogy rendkívüliséget, különlegességet hoz a mindennapok egyformaságába. A hétköznaphoz képest változatosságot, mozgalmasságot jelent, a megszokott élet megszakad és az ünnep napja a maga pompájával, fényével új szint varázsol az emberek életébe.

Az ünnep bármilyen tartalmú is, kollektív; szebbé, gazdagabbá teszi ez a közösségi kapcsolat és az erkölcsi, szellemi gazdagodást is fokozza.

Minden ünnepnek megvannak a sajátos, a nép történetében, szokásaiban gyökerező nagyszerű, sokat jelentő jelképei, szimbólumai.

Nem csak külsődleges formái, jelei az ünnepnek ezek a szimbólumok, hanem emberi érzéssel, szeretettel telített lényege is. A közvetlen szemlélet erejével hat és minden ünneplő számára érthetővé teszi annak az ünnepnek a tartalmát.

Az **ünnepvárás** és annak perspektívája az ünnep lényegébe tartozik.

A perspektíva a tevékenység pozitív mozgató ereje: a törekvés az örömteli kilátások elérésére a maga izgalmával, várakozásával az ünnep előtti időszakot is gazdagabbá, tartalmassá, széppé, érdekessé teszi. Tartalmuktól függetlenül a rendkívüliség, a

változatosság, a pompa, a várakozás izgalma, a közös öröm mind-mind olyan sajátosságai az ünnepeknek, amelyek azt a gyermekek számára közelivé, érthetővé, kívánatosá teszik.

A gyermek nevelésében, a nevelési eszközök, módok lehetőségeinek sorában az ünnepek olyan sajátos összetevőt jelentenek, amelyek egyéb lehetőséget nem pótolhatnak, s amelyek nélkül nevelési célunkat sem tudjuk elérni.

Az óvodai nevelés folyamatába az ünnepek beiktatása tehát nemcsak lehetséges, hanem szükséges is.

Az óvodában határozott céljuknak kell lenniük: hozzá kell járulniuk a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez.

A pedagógiai tudatossággal megtartott ünnep vagy ünnepély hatékonyságát az adja meg, hogy a gyermekekhez közel álló, gazdag, színes, változatos formában sok örömet, vidámságot kelt. A gyermek érzelmeire hatva fejti ki nevelő hatását elsősorban.

A pozitív érzelem, az öröm olyan állapot, amely kedvező talajt teremt a gyermek sokoldalú fejlődése számára.

Bármilyen jellegű ünnep kiinduló pontjául az óvodában azt kell tekinteni, hogy az a gyermek számára a lehetőségekhez képest a legtöbb örömet jelentse, hogy pozitív érzelmeit fejlessze. Ez a mozzanat nem hiányozhat az ünneplésből, mert a lényegétől fosztjuk meg, ha nem érvényesül kellőképpen.

A **közös élmények**, felkészülés, a csoport együttes teljesítménye a közösségi érzés elmélyítését szolgálja, sőt ilyenkor megéreznek valamit a felnőttek közösségébe való tartozásból is, hisz az óvodai ünnepély csak része annak az ünneplésnek, ami a felnőttek körében is folyik.

Az ünnepek során az ajándékozással átéljük a gyermekek az adás és a kapás örömét is. Megtapasztalják, hogy akkor igazi az örömük, ha nekik is sikerül örömet szerezni másoknak.

Nagyon fontos az ünnepekkel kapcsolatos jelenségek valóság-hű magyarázata is.

Az ünnepélyek **műsorának tartalma** és a gyermekek ízlésének, szépérzékének fejlődése között közvetlen kapcsolat áll fenn.

A díszítés, a választott dalok, versek, mesék művészi szintje, az ezekkel összefüggő esztétikai igény éppen az ünnepélyek során nyújt sok lehetőséget a gyermekek személyiségének fejlesztéséhez.

A szabadban tartott ünnepek, a hozzájuk kapcsolódó séták, kirándulások, a tánc, a torna és nem utolsósorban a vidám, kiegyensúlyozott állapot viszont a testi fejlődést befolyásolja kedvezően.

Az óvodai ünnepélyek jó alkalmat teremtenek az **óvoda és a társadalom** közti kapcsolat kiépítésére, hisz az óvoda csak akkor tudja nevelési feladatait ténylegesen megvalósítani, ha a gyermekek megismerik a körülöttük zajló élet hozzájuk közel álló eseményeit, jelenségeit, megismerik a felnőttek tevékenységét, tapasztalják, hogy az ő életük összefügg környezetük életével, érzik és tapasztalják, hogy gondoskodnak róluk, törődnek velük.

Az **óvoda és a család** kapcsolatának nagyon fontos szerepe van. A gyermek csak akkor érzi az ünnepet igazán ünnepnek, kiemelkedő eseménynek, ha az óvoda pozitív hatását a család is megerősíti.

A szülők, családtagok segítségével, aktív érdeklődése fokozza a gyermek szemében az ünnep jelentőségét.

A nevelési lehetőségek ünnepekkor sűrítve jelentkeznek, mégis e hatás csak az óvodában folyó nevelőmunka folyamatának szerves részeként fogható fel.

E hatás tényleges eredménye csak akkor mutatkozik meg, ha a nevelőmunka folyamatában az ünnepek, mint különleges alkalmak, összefüggnek az óvodai élet normális menetével és ezáltal betetőzik mindazt a nevelő hatást, ami az óvodában rendszeresen, következetesen éri a gyermekeket. Ha az ünnepre való felkészülés nem illeszkedik bele harmonikusan az óvoda megszokott, kialakult és tudatos pedagógiai céllal beosztott napirendjébe, ha az felborul, az ünnepélynek nem lesz pedagógiai értéke.

Arra kell törekednünk, hogy ünnepi hangulatot, derűs felfokozottan vidám légkört, az ünnep napjának minden percét, minden mozzanatát átható ünnepélyességet teremtsünk. A tartalom lényegének megközelítésére felhasználjuk az ünnep szimbólumát. Szemléletesen, közvetlen formában a gyermekhez hozzuk közel az ünnep tartalmát, lényegét is.

A sajátos szimbólumok segítségével a gyermekben számos olyan apróbb-nagyobb jelentőségű mozzanat rögződik, amelyet az ünnephez kapcsol, s amely által jelentőssé válik az számára.

Az ünnepnek a gyerekekre gyakorolt hatása, élménnyé válása szempontjából igen jelentősek a **hagyományok**.

A hagyományok elmélyítik a gyermekekben az ünnepi élményeket, sok boldog percet szereznek nekik és rendkívül nagy segítői a közösségi érzés kialakításának.

Az egyéni szín, stílus büszkeséggel tölti el a közösség tagjait és az együvé tartozás érzését fokozza bennük.

A tartalmat valóban kifejező és ténylegesen ható hagyományoknak van értelme az óvodában.

Az ünnep váljon olyan örömteli élménnyé a gyermekek számára, amely kiemelkedik egyéb élményei sorából, azt a tudatot kelti a gyermekekben, hogy az ünnep szép, s ünnepelni jó. Boldog izgalommal várja, készül a következőre és megelégedett örömmel emlékezik vissza az elmúlt élményekre.

Az ünnep ilyen hatása nevel.

Mélyíti a közösségi érzést, a szimbólumok szeretetét, az ember munkájának megbecsülését.

Felébreszti a gyerekekben a vágyat, hogy hasonlónak válják a nagy, erős, mindent tudó felnőtt emberhez.

A gyermek megérzi, hogy szép és jó ott élni, ahol a felnőttek a gyermekekért olyan sokat tesznek, ahol mindenki együtt örül annak a jónak és szépnek, amely körülveszi őket.

Intézményünkben az alábbi ünnepek váljanak hagyománnyá:

Óvodai napirendbe illeszkedő:

- Születésnap
- Szüreti mulatság
- Mikulás
- Március 15.
- Gyermeknap

Nyilvános ünnepek:

- Karácsony
- Farsang
- Anyák napja
- Ballagás

A gyermekek életkorához közelálló községi rendezvényeken – felkérés esetén – részt veszünk.

10. Sajátos feladatok, speciális szolgáltatások

10.1. Gyermekvédelem

Gyermekvédelmi munkánk fő céljának a prevenciót, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzését tartjuk. A preventív gyermekvédelem fontos momentuma az óvodapedagógus és

a gyermek személyes kontaktusa, amelyben az óvónő erősítheti a gyermek szocializációjának pozitív vonásait.

Feladataink

- Az óvoda közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében. Ennek során együttműködik, kapcsolatot tart és ápol azokkal a szakemberekkel (családgondozó, védőnő, orvos, jegyző), illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó intézményekkel és hatóságokkal, akik illetékesek a veszélyeztetés megszüntetésében.
- Minden óvónő feladata a rábízott gyermek és szülei jogainak figyelembe vétele, tiszteletben tartása; a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek figyelemmel kísérése, segítése.
- Az óvoda vezetője gondoskodik a gyermekvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetén tájékoztatni kell a gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A pedagógusok vagy szülők jelzései alapján megismerkedik a veszélyeztetett gyermekekkel, a veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatáson megismeri a gyermek családi környezetét.
- Minden tanév elején összegyűjti a hátrányos helyzetű gyermekek adatait.
- Rendszeresen látogatja a veszélyeztetett gyermekeket és a hátrányos helyzetű családokat.
- Éves rendszerességgel tervezi a gyermekvédelmi munkát.
- Részt vesz a jelzőrendszeri értekezleteken: esetszembeszéleéseken, esetkonferenciákon, a települési tanácskozáson.
- A gyermek veszélyeztetettsége esetén köteles jelzéssel élni – írásban, esetjelző lapon – a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójának.
- Köteles a gyermekekről szóló belső dokumentációt szolgálati titokként kezelni.

11. Ellenőrzés, értékelés és a felvétel irányelvei

Intézményi ellenőrzés:

Feladata vizsgálni az alábbiakat:

- Hogyan befolyásolja az óvoda eredményeit, a nevelőtestület szakmai kultúráját, innovációs kedvét az óvoda nevelési programja.
- A szakmai megújulásnak milyen irányai lehettek fel.
- Milyenek a szülők visszajelzései.
- Az óvodapedagógusok milyen mértékben közelítik meg, illetve érik el a kitűzött célokat, mennyiben teljesítették feladataikat.

Az értékelés minden esetben szembesítést jelent a tényekkel. Az óvodavezető felelőssége, hogy olyan értékelést adjon, amely motiváló.

Formái: tájékoztató, tematikus és visszatérő látogatás, megfigyelések.

A munkaterv része az éves ellenőrzési terv, a látogatásokról jegyzőkönyv készül.

Az intézményi önértékelés a mindenkori jogszabályokban előírtak szerint történik.

A gyermek fejlődésének nyomon követése

Feladat:

- A gyermek önmagához mért fejlődése szempontjából milyen eredmény született.
- A standardhoz viszonyított értékelés: a kívánalom szintjéhez való viszonyítás.
- A gyermek fejlettségi vizsgálatának módjai:
Környezettanulmány, anamnézis, a gyermek megfigyelése.
Szociometria.
Felmérések: beszéd, önállóság, szín, számfogalom, emberábrázolás.
- Ezek eredményeiről a szülő az előírt módon tájékoztatást kap.
- Határeseteknél szükség szerint szakember segítségét kérjük.
- Nevelőtestületünk külön mérési programot készített, amely a HPP mellékletét képezi.

A felvétel irányelvei

Az óvodai felvétel keletkezése

Óvodai beiratás: tárgyév április 20. és május 20. között. Pontos idejét 30 nappal előtte közzé kell tenni a helyileg szokásos módon.

Szükséges dokumentumok:

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni

- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a szülő személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát,
- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a gyermek TAJ kártyáját.
- Ezen kívül kérjük megadni a szülő telefonos elérhetőségét.

Kötelező óvodai nevelés

A Köznevelési Törvény 24. § (2) alapján az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja – a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló törvényben meghatározottak szerint – a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 8. § (2) bekezdés értelmében: A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától- tankötelezettségük megkezdéséig- legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

A jegyző felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól a gyermek ötödik életévének betöltéséig szülői kérelemre- az óvodavezető valamint a védőnő egyetértésével-, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

A mérlegelés szempontja: a gyermek jogos érdekeinek szem előtt tartása.

A felvehető gyermeklétszámot az óvodai férőhelyek száma maximálja. A csoport létszámának számításakor figyelembe kell venni a sajátos nevelési igényű gyermek szakértői véleményének létszám számításának előírását.

Lehetőség van a 2,5 évet betöltött gyermekek felvételére abban az esetben, ha a 3 éves és annál idősebb gyermekek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

A törvényben meghatározott feltételeket (személyi, tárgyi) a fenntartónak biztosítani kell.

12. Felhasznált irodalom

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

Művelődési és Közoktatási Minisztérium Budapest, 1996.

1. melléklet a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelethez

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény

A Kormány 137/2018 (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

Magyar Közlöny 2018. évi 118.szám 27347

Magyar Közlöny 2023. évi 100.szám 4994

Az óvodai nevelés programja

Országos Pedagógiai Intézet Budapest, 1989.

Nagy Jenőné Óvodai programkészítés, de hogyan?

Országos Közoktatási Intézet, 1996.

Nagy Jenőné Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet, 1997.

Néphagyományörző Óvodai Program

Gödöllő, 1998.

Óvodai nevelés játékkal, mesével (Zilahi Józsefné, Stöckert Károlyné, Dr. Ráczné Főző Klára, Németh Istvánné, Lőrinczné Szedenik Ágnes)

Szorobán Kiadó, Budapest, 1994.

Epochális rendszerű óvodai nevelési program

Debrecen

Játék-Mozgás-Kommunikáció

Alcius Bt Budapest, 1996.

Lépésről-lépésre óvodai program

SOROS Alapítvány támogatásával, 1997.

B. Méhes Vera Az óvónő és az óvodai játék

Tankönyvkiadó Budapest, 1982.

Dr. Velkey László Gyermekünk gondozása, nevelése

Medicina Könyvkiadó Budapest, 1984.

Forrai Katalin Ének az óvodában

EDITO MUSICA Budapest, 1993.

Dr. Tótszöllősné Varga Tünde Mozgásfejlesztés az óvodában

FER-Co. Kft. 1994.

Dr. Buchera Nándorné-Faust Dezsőné-Zadravec Teréz Néphagyományőrzés az óvodában

HOGYF EDITO Budapest, 1998.

Villányi Györgyné Játék a matematika?

Tárogató Kiadó, 1995.

Perlai Rezsőné A matematikai nevelés módszertana

Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest, 1997.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA

www.jgypk.hu

www.kisgyermekfejlesztés.hu

13. Érvényességi rendelkezések

a) A Somogyszobi Óvoda Pedagógiai Programja 2024. január 01-től határozatlan ideig érvényes.

b) A pedagógiai program módosítására jogosult:

- az óvoda igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja.

A módosítás kérelmét - a felülvizsgálat során felmerült indokok alapján - az óvodavezetőnek írásban kell jelezni.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé. Amennyiben a fenntartóra többlet kötelezettség hárul, akkor egyetértése szükséges.

A módosítás lehetséges indokai:

- Törvényi előírások változása.
- A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok.
- Nevelőtestületi javaslat.
- Feladatváltozás.

c) A Somogyszobi Óvoda Pedagógiai Programjának nyilvánosságra hozatala:

Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, az intézmény valamennyi alkalmazottja, valamint a gyermekek szülei megtekinthetik nyomtatott formában az igazgató irodájában nevelési időben, továbbá a Somogyszobi Óvoda honlapján (www.somovi.hu).

Információ az alapidokumentumokról az igazgatótól és az óvoda pedagógusaitól kérhető.

14. Legitimációs záradék

A Somogyszobi Óvoda nevelőtestülete az intézmény átdolgozott pedagógiai programját a 2023. év 12. 11. napján tartott értekezletén elfogadta és jóváhagyásra javasolta.

A Pedagógiai Program a Fenntartóra semmilyen anyagi többlet kötelezettséget nem ró.

A Szülői Munkaközösség a Somogyszobi Óvoda Pedagógiai Programját megismerte, egyetértését nyilvánította, elfogadta.

Kelt: 2023.december 28.

.....

SzM elnöke

Jóváhagyta:

Kelt: 2023. december 28.

.....

óvodavezető

Kelt: 2023.hónap

.....

fenntartó

15. Mellékletek

IGAZGATÓ MUNKAKÖRI LEÍRÁSA

Munkavállaló neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Lakcíme:

Munkavégzés helye:

Munkáltatói jogkör gyakorlója: **Somogyszob Község Polgármestere**

Munkakör megnevezése: **óvodapedagógus**

Vezetői megbízása: **magasabb vezetői megbízás (igazgató)**

A köznevelési foglalkoztatott köteles

- a) munkahelyén, illetőleg az előírt helyen és időben, munkára képes állapotban megjelenni és a munkaidejét munkával tölteni, illetőleg ez alatt munkavégzés céljából a munkáltató rendelkezésére állni,
- b) munkáját az elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások és utasítások szerint végezni,
- c) munkatársaival együttműködni, és munkáját úgy végezni, valamint általában olyan magatartást tanúsítani, hogy az más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse, munkáját ne zavarja, anyagi károsodást vagy helytelen megítélését ne idézze elő,
- d) munkáját személyesen ellátni,
- e) felelős a munkakörével és a vezetői megbízásával összefüggésben felmerülő feladatok elvégzéséért, a kapott utasítások és határidők figyelembevételével köteles ellátni az intézmény tevékenységében felmerülő állandó és időszakos feladatokat,
- f) kártérítési felelősség megállapítása esetén a reá vonatkozó szabályok szerint felel.

Az intézmény irányításával, vezetésével kapcsolatos általános feladatok:

1. az intézmény egyszemélyi felelős vezetője, külső szervek és szervezetek, valamint a képviselő-testület előtt az intézményt teljes jogkörrel képviseli,
2. felelős az óvoda szakszerű és törvényes működéséért, az Alapító Okiratban meghatározott feladatok ellátásáért,
3. biztosítja a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtését, a gyermekbalesetek megelőzését,
4. szakszerűen és hatékonyan vezeti a nevelőtestületet,
5. tervezi, szervezi, irányítja és ellenőrzi a nevelőmunkát,
6. felel az ellenőrzés, mérés, értékelés szakszerű működéséért,
7. biztosítja a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatát,
8. felel a gyermekek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért ellátásáért
9. az óvodai élet minden területére kiterjedő ellenőrzési feladatainak eleget tesz,

Személyzeti, munkáltatói feladatok:

1. a fenntartó által megállapított szempontok alapján végzi a létszámgazdálkodással kapcsolatos feladatokat, annak alapján a betöltetlen álláshelyekre jogszabályok alapján pályázatot hirdet és lebonyolítja a pályázati eljárást,
2. külön jogszabályban előírt feltételek szerint kinevezi az óvoda dolgozóit, gyakorolja az intézmény dolgozóival kapcsolatos munkáltatói jogokat,
3. a nevelőtestület véleményezési jogkörének az SZMSZ előírásainak megfelelően megbízza a munkáját segítő vezetőket és felelősöket:
 vezetők: helyettes
 megbízások: gyermek-és ifjúságvédelmi felelős
 egyéb dolgozók:dajka, ételmezező
4. ellenőrzi a dolgozók munkaviszonyával, közalkalmazotti jogviszonyával kapcsolatos iratokat, a változások szerint módosítja és őrzi azokat,
5. elkészíti a dolgozók munkaköri leírását, szükség szerint aktualizálja,
6. előkészíti az Intézményi Minőségirányítási Programban meghatározott minősítéseket,
7. elkészíti a dolgozók munkabeosztását, az összehangolt munkarendet kifüggeszti,
8. szabadság-nyilvántartást vezet,
9. támogatja a pedagógusok tervszerű és folyamatos önképzését, elősegíti az újító és korszerű törekvések kibontakozását,
10. szükség esetén dönt a fegyelmi eljárás megindításáról, rendkívüli, esetenkénti feladatokat, megbízások ad ki.

Pedagógiai feladatok:

1. az óvoda pedagógiai, szakmai irányítójaként megszervezi és figyelemmel kíséri a nevelőmunkát,
2. előkészíti és a nevelőtestület elé terjeszti a nevelőtestület döntési jogkörébe tartozó alábbi dokumentumokat:
 1. Pedagógiai Program
 2. SZMSZ
 3. Éves Munkaterv
 4. Házirend
 5. Végzett munka elemzéséről, értékeléséről szóló jelentések
3. a nevelőtestület véleményének figyelembe vételével megszervezi az óvodai csoportokat,
4. a munkaközösség vezetők javaslatai alapján jóváhagyja a nevelők tervező munkáját, csoport terveket,
5. összehangolja és jóváhagyja a csoportok napirendjét,
6. a foglalkozások rendszeres látogatásával, a nevelői munka a folyamatos megfigyelésével ellenőrzi a nevelőmunka színvonalának és eredményességének alakulását,
7. a nevelési program egyes elemeinek megvalósulását tervszerű és rendszeres belső és külső vizsgálatokkal is kontrollálja, ezen elemzések és tapasztalatok, valamint a vezetők és felelősök beszámolóit alapján félévkor és tanév végén rendszeresen, a munkatervben meghatározott alkalmakkor külön is értékeli a nevelő-testület munkáját, az értékelést velük elfogadtatja,
8. gondoskodik a nevelőtestületi értekezletek megszervezéséről,
9. biztosítja a nevelőtestületi döntések megfelelő előkészítését,
10. tervezi és szervezi az óvodai hagyományokhoz kötött ünnepek méltó megünneplését,
11. biztosítja az intézmény elérhetőségét, felelős vezetőinek nevét, az alapidokumentumainak megismerhetőségét a helyben szokásos módon,
12. tájékozódik, majd javaslatot tesz az
 - óvoda napi nyitvatartásához,

- nyári és téli szüneteltetéséhez,
 - nevelés nélküli munkanapok számának és tartamának megszervezéséhez,
13. segítséget nyújt a szülőknek a gyermekek elhelyezéséhez,
14. szorgalmazza a nevelési szempontból fokozott törődést igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) gyermekek megfelelő foglalkoztatását szolgáló eljárásokat,
15. dönt az óvoda körzetén kívül lakó gyermekek felvételéről, átvételéről (csak kizárólag a településen lakó gyermekek esetében).

Tanügy-igazgatási feladatok:

1. elkészíti az óvoda statisztikáját,
2. gondoskodik arról, hogy az óvodába érkező ügyiratokat naprakészen iktassák, a feladatokat megfelelő határidőn belül elintézzék,
3. biztosítja az irattár folyamatos vezetését, megszervezi az ügyiratok selejtezését,
4. megszervezi a gyermekek óvodai felvételét a fenntartó által kiírt időpontban,
5. felvételi és előjegyzési naplót vezet,
6. naprakészen vezeti az óvoda törzskönyvét,
7. ellenőrzi
 - az óvodába felvett gyermekek nyilvántartását,
 - a felvételi és mulasztási napló pontos vezetését,
 - az óvodai csoportnaplók naprakész vezetését,
 - tanköteles gyermekek hiányzásai esetén felszólítást küld az illetékes jegyzőnek,
 - az elköltöző tanköteles korú gyermeket nyomon követi és jelzi az új lakóhelynél, segítséget nyújt a gyermekek beiskolázásának megszervezésében,
 - a gyermekek beiskolázásához szakvéleményt ad,
 - szükség esetén szakvéleményt kér a pedagógiai szakszolgálattól.

A gazdálkodással és az intézmény rendelkezésére bocsátott vagyonnal összefüggő feladatok:

- biztosítja az intézménygazdálkodásának szakszerűségét és törvényességét,
- javaslatot tesz az intézmény költségvetésének előkészítésénél,
- a fenntartó által elfogadott költségvetés alapján megteremti az intézmény működésének személyi és tárgyi feltételeit,

- gyakorolja az aláírási és utalványozási jogosultságokat,
- a fenntartó felé fennálló tervezési, beszámolási és információszolgáltatási kötelezettségének eleget tesz,
- gondosan őrzi és takarékos gazdálkodással gyarapítja az intézményi vagyont,
- az intézmény felszerelését és eszközeit folyamatosan fejleszti, új eszközöket szerez be,
- az intézmény felújításával, karbantartásával kapcsolatban javaslatot ad a fenntartónak
- ellenőrzi a
 - vagyonyilvántartást,
 - a munkavédelmi, tűzvédelmi és balesetvédelmi oktatást.
- Felelős a
 - leltározásért,
 - selejtezésért,
 - a nagyértékű gépek, eszközök tárolásáért
- A fenntartóval közreműködik a címzett és célzott támogatásokra való pályázati eljárásban

Kapcsolattartás:

Közvetlen munkakapcsolatot tart fenn a telephelyvezetőkkel, ha van telephelye az intézménynek. Az intézményt érintő lényeges ügyről, eseményről egymást kölcsönösen tájékoztatják, intézkedéseiket összehangolják, egymás tekintélyét megóvják, közösen elkészített rend szerint tartózkodnak az egyes telephelyeken.

Az igazgató szoros kapcsolatot tart az óvodán belül a szakmai munkaközösséggel.

Óvodán kívül:

- az óvodai szülői szervezettel,
- óvoda érdekében létrehozott alapítvány kuratóriumával,
- az általános iskolákkal,
- az óvodát támogató helyi szervezetekkel,
- a gyermekorvossal,
- részt vesz a képviselő-testület ülésein, az illetékes szakmai bizottság nyilvános ülésein, községi ünnepségeken,
- folyamatos kapcsolatot tart a jegyzővel, a Somogyszobi Közös Önkormányzati Hivatal illetékes köztisztviselőjével,

- jelzi a fenntartónak az intézményben bekövetkezett rendkívüli eseteket, valamint szünet elrendelését,
- szorgalmazza a szaktanácsadók bekapcsolódását az óvodán belül folyó fejlesztő innovációs munkába,
- rendszeres kapcsolatban áll és együttműködik a pedagógiai szakmai szolgáltatást, ellenőrzést ellátó Intézetekkel,

Helyettesítési rend:

Az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltak szerint történik.

A munkaköri leírás hatálya:

A munkaköri feladatok ellátásának kötelezettsége 20. napján lép hatályba, határozatlan időre szól, és akkor veszti érvényét, ha:

1. munkaköri feladat megváltozik,
2. a munkavégzés helye megváltozik,
3. a közalkalmazotti jogviszony megszűnik.

A munkaköri leírás módosítását mind a munkáltató, mind a közalkalmazott kezdeményezheti. A módosítás az írásba foglalás és az aláírás napján lép hatályba, a korábbi munkaköri leírás ezzel hatályát veszti.

Somogyszob,.....

.....

polgármester

Záradék:

A munkaköri leírásban foglaltakat megismertem, tudomásul vettem, annak egy példányát átvettem. Tudomásul veszem, hogy a jelen munkaköri leírásban foglaltak megszegése esetén, amennyiben ebből eredendő kár következik be, kártérítési felelősséggel tartozom.

Somogyszob,.....

.....

igazgató

IGAZGATÓ HELYETTES MUNKAKÖRI LEÍRÁSA

Heti munkaideje 40 óra

- ebből kötelező óraszám 24 óra

FŐBB FELELŐSSÉGEK ÉS TEVÉKENYSÉGEK

- Tervezi, szervezi, irányítja a csoportjában folyó pedagógiai munkát (nevelési módszerek, szemléltető eszközök készítése).
- Pedagógiai programnak az éves munkatervnek megfelelően önállóan és felelősséggel fejleszti az egyes gyermekeket és a csoportot.
- **Nevelőmunkájában érvényesíti a tehetséggondozást, felzárkóztatást, a másság elfogadtatását.**
- Biztonságos körülményeket teremt a gyermekek értelmi-testi-lelki fejlődéséhez.
- Naprakészen vezeti a csoportmunkához kapcsolódó adminisztrációs feladatokat (mulasztási napló, csoportnapló, személyiséglapok, fejlettségmérő lapok, egyéni fejlesztések, diagnózis és fejlesztési terv).
- Megszervezi a helyettesítéseket
- **Szükség szerint végzi az új felvételeket, előjegyzéseket.**
- **Előkészíti a munkatársi értekezleteket.**
- **Ellátja a nevelési értekezletek szervezési feladatait.**
- Az igazgató külön megbízása alapján részt vesz a vezetői munkában.

KÜLÖNLEGES FELELŐSSÉG

- Az igazgató távollétében teljes felelősséggel látja el a vezetői teendőket.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a megjelenő jogszabályokat, valamint a pályázati kiírásokat
- Aktívan részt vesz az éves tervben meghatározott munkában.

TERVEZÉS

- Elkészíti a nyári szabadságtervet és munkarendet.
- Megtervezi az óvoda nyári életét.
- Nyilvántartást vezet a kiadott szabadságokról.
- A költségvetés előtervezésénél egyeztet a csoportok óvodapedagógusaival.

BIZALMAS INFORMÁCIÓK KEZELÉSE

- A gyermekek, a szülők, a dolgozók személyiségjogait érintő információkat megőrzi, egyéb esetben, a közalkalmazotti törvényben foglaltak szerint jár el.

VAGYONI ÉRDEKELTSÉG

- Leltári felelősséggel tartozik csoportjának berendezési tárgyaiért és eszközeiért.
- Az óvoda kulcsaiért teljes felelősség terheli.

ELLENŐRZÉS

- Részt vesz a csoportellenőrzéseken az ellenőrzési tervben foglaltak alapján.
- Ellenőrzi a mulasztási naplókat.
- Ellenőrzi a reszortfelelősök munkáját.

KAPCSOLATOK

- A nevelőtestület tagjaként részt vesz a nevelői értekezleteken, legjobb tudása szerint törekszik a pedagógiai célok megvalósítására
- Segíti a kezdő óvodapedagógust, újonnan belépő kollégát.
- Az SZMK értekezletén részt vesz, jegyzőkönyvet vezet

MUNKAKÖRÜLMÉNYEK

- Napi felkészüléséhez a nevelői szoba, a szakmai könyvtár és a szertár rendelkezésére áll.
- Vezetői feladatok ellátásához, az iroda, telefon, számítógép, nyomtató rendelkezésére áll.

JÁRANDÓSÁG

- megfelelő gyermeklétszám esetén- helyettesi pótlék.
- Magas szintű pedagógiai munkáért a bérmaradvány terhére jutalomban részesülhet.

Dátum:

.....

munkavállaló

.....

munkáltató

Záradék

Ezen munkaköri leíráslép életbe.

A munkaköri leírást a mai napon átvettem, az abban foglaltakat magamra nézve kötelezőnek ismerem el.

Kelt:

.....

átadó

.....

átvevő

Példányok:

1. munkavállaló
2. munkáltató (munkavállaló személyi anyaga)

Megjegyzés: a munkakörre vonatkozó egyéb előírásokat (pl. munkaidő, előírt szakképzettség, besorolás) a munkaszerződés és módosításai tartalmazzák.

Nyilatkozat

Kijelentem, hogy az általam végzett munkáért és a kezelt értékekért anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozom. A munkám során használt tárgyakat, eszközöket, gépeket rendeltetésüknek megfelelően használom.

Kelt:.....

.....

munkavállaló

ÓVODAPEDAGÓGUS MUNKAKÖRI LEÍRÁSA

Heti munkaideje: 40 óra

Kötelező óraszám: 32 óra

Az óvodapedagógus közvetlen felettese az igazgató

Az óvodapedagógus feladatai:

- Feladata a rábízott gyerekek nevelése és fejlesztése, a legjobb tudásának megfelelően, minden területre kiterjedően.
- Feladatait a közoktatási törvényben meghatározottak szerint, az országos és helyi Pedagógiai Program alapján végzi önállóan és felelősséggel.
- A nevelőtestület tagjaként gyakorolja azokat a jogokat és kötelezettségeket, melyet a vonatkozó jogszabályok határoznak meg.
- Alkotó módon együttműködik a nevelőmunka fejlesztése, a nevelőtestületi egység kialakítása érdekében.
- Feladata az együttműködés változatos és célszerű formájának kialakítása.
- Köteles megtartani a pedagógus-etika követelményeit, valamint a munkafegyelem és közösségi együttműködés normáit.
- Életszemléletében törekedjen a pozitív beállítottságra, működjön együtt a jó munkahelyi légkör megteremtésében!

Alaptevékenysége:

- Az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel. Munkaidejét és kötelező óraszámát a mindenkor érvényben lévő jogszabály alapján határozza meg az óvoda vezetője.
- Felelős a rábízott gyermekek szellemi és testi fejlődéséért, nevelőtevékenysége keretében gondoskodik a gyermekek testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről. Az ismereteket sokoldalúan és tárgyilagosan közvetítse. A humanista pedagógia elveivel ellentétes büntetési eljárásokat nem alkalmazhat (például: testi fenyegetés, megfélemlítés, csoporttól való eltávolítás, alvásra, vagy étel elfogyasztására való kényszerítés).

- Minden óvónőnek hivatásából eredő kötelessége, hogy fejlessze szakmai és általános műveltségét, tökéletesítse pedagógiai munkáját. Ennek érdekében használja fel az önképzésben és a szervezett továbbképzésben biztosított lehetőségeket.
- Az érvényben lévő alapidokumentum előírásai és ajánlásai szerint megfelelően felkészül a tervszerű nevelőmunkára. Alkalmazza a gyermekek tevékenységéhez szükséges szemléltető eszközöket, segédanyagokat. Ellátja a szakmai munkával kapcsolatos ügyviteli teendőket.
- Folyamatosan ellenőrzi, méri, értékeli a gyermekek teljesítményét, fejlődését, és erről a személyiséglapon feljegyzést készít.
- A csoportszobában és a közös helyiségekben teremtsen esztétikus környezetet, amely harmonizál az óvoda többi helyiségével!
- A külső világ tevékeny megismeréséhez gondoskodik biztonságos, külső helyszínekről, kíséretéről.
- A minőségfejlesztésben aktívan vegyen részt.
- Megfelelő felkészültséggel, felkérésre, vállaljon és végezzen a munkaközösségben feladatokat.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel, pedagógiai és egészségügyi felvilágosító tevékenységével hozzájárul az óvodai és a családi nevelés egységének kialakításához. A gyermekek és a szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartja. Részt vesz az óvoda szülői értekezletein, megszervezi és vezeti azt, a szükségleteknek megfelelően fogadóórát és nyílt napot tart. A szülőket folyamatosan érdeklődésben tájékoztatja az óvodában folyó nevelőmunkáról, a kisgyermek fejlődéséről. Családlátogatást végez, melyről feljegyzést készít. Közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A nevelés folyamatosságának biztosítása érdekében kapcsolatot tart az iskolai nevelőkkel. Az iskolaérettség megállapításához szakvéleményt készít.
- Támogatja az orvos, a védőnő, a gyermekjóléti szolgálat munkáját.
- Felelős a rábízott gyerekek testi épségéért, csoportját nem hagyhatja felügyelet nélkül. A gyermekek egészségügyi állapotáról, magatartásáról, viselkedéséről, értelmi képességeinek fejlődéséről a szülőt érdeklődésben rendszeresen tájékoztatja. Gondoskodik a kulturált étkezés, a nyugodt pihenés és gondozás feltételeinek biztosításáról.
- A gyermek életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttatja a közösségi együttműködés magatartási szabályait, törekszik azok betartására.

- Naprakészen vezeti a csoportmunkához kapcsolódó adminisztrációs feladatokat (mulasztási napló, csoportnapló, személyiséglapok).
- Alapvető feladata a rábízott gyermek egyéni differenciált nevelése, a gyermekközösségek alapítása, fejlesztése. Vegye figyelembe a gyermek egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális helyzetét, átlagtól eltérő másságát. Biztosítsa a gyermekek részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket. Feladata a tehetséggondozás, felzárkóztatás, a preventív nevelőmunka.
- Köteles a balesetveszélyt elhárítani, megelőzni, a szükséges intézkedéseket ennek érdekében megtenni.
- Az óvodában, olyan időpontban jelenjék meg, hogy munkaidejének kezdetekor munkavégzésre rendelkezésre álljon. Ha munkáját betegség, vagy egyéb ok miatt nem kezdheti meg, távolmaradását jelezze vezetőjének, kollégájának, hogy helyettesítéséről időben gondoskodhassanak. Munkaidő alatt csak a házban lévő vezető engedélyével hagyhatja el az óvodát.
- A pedagógiai munkával, az óvoda ügyvitelével és működésével kapcsolatos – kötelező óraszámokon kívüli – rendszeres, vagy esetenkénti teendőket a vezető útmutatása szerint végzi.
- Óvja az óvoda berendezési és felszerelési tárgyait. A csoportszobában elhelyezett leltári tárgyakért és az általa használt eszközökért leltári felelősséggel tartozik. A munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.
- Az óvoda működésével, a nevelőtestület tagjaival és munkájával, a gyermekek egészségügyi és családi körülményeivel kapcsolatos hivatali titkot köteles megőrizni.
- Munkaidőben csak a legszükségesebb esetben használjon telefont, magánügyeit gyorsan, a nevelőmunka zavarása nélkül intézze el.

Dátum:

.....

munkavállaló

.....

munkáltató

Záradék

Ezen munkaköri leíráslép életbe.

A munkaköri leírást a mai napon átvettem, az abban foglaltakat magamra nézve kötelezőnek ismerem el.

Kelt:

.....

átadó

.....

átvevő

Példányok:

3. munkavállaló
4. munkáltató (munkavállaló személyi anyaga)

Megjegyzés: a munkakörre vonatkozó egyéb előírásokat (pl. munkaidő, előírt szakképzettség, besorolás) a munkaszerződés és módosításai tartalmazzák.

Nyilatkozat

Kijelentem, hogy az általam végzett munkáért és a kezelt értékekért anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozom. A munkám során használt tárgyakat, eszközöket, gépeket rendeltetésüknek megfelelően használom.

Kelt:.....

.....

munkavállaló

Pedagógiai asszisztens munkaköri leírása

Munkavállaló

Név:

Oktatási azonosító:

Lakcíme:

Munkakör megnevezése: Pedagógiai asszisztens

Cél: Az intézményben folyó pedagógiai munka segítése. A pedagógiai program eredményes megvalósítása, a gyermekek zavartalan és folyamatos ellátása érdekében segítse az óvodapedagógusok munkáját.

Közvetlen felettese: igazgató

Munkavégzés helye: Somogyszobi Óvoda

Heti munkaidő: 40 óra

Munkakör betöltéséhez szükséges elvárások:

Alapkövetelmény	Egészségügyi alkalmasság, büntetlen előélet
Iskolai végzettség, szakképesítés	Pedagógiai asszisztensi végzettség
Elvárt ismeretek	Az óvoda nevelési és egészségügyi előírásainak, belső szabályzatainak ismerete
Szükséges képességek	Szeretetteljes és példaadó viselkedés
Személyes tulajdonságok	Pontosság, megbízhatóság, türelem, higiénia, segítőkészség

Főbb felelősségek és tevékenységek

A gondjára bízott gyermekek testi épségéért teljes körű felelősséggel tartozik. Köteles gondoskodni a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról, a gyermekek foglalkoztatásáról, fejlődésük optimális segítségéről az óvoda pedagógusok iránymutatása szerint:

- a gyermekek felügyeletének biztosításánál,
- a párhuzamosan végezhető tevékenységek megszervezésében és lebonyolításában,
- a lassabban haladó, egyéni segítséget igénylő gyermekek megsegítésében,
- a másság elfogadtatásában (személyes példaadás),
- a gyerekek biztonságos körülményeinek megteremtésében, a balesetek elkerülésének kivédésében,
- a tevékenységszervezés feltételeinek zökkenőmentes feltételeinek biztosításában,
- az óvodai ünnepek, hagyományok megszervezésében, lebonyolításában,
- figyelemmel kíséri a csoportra, gyerekekre vonatkozó terveket, azok megvalósítását felelősségteljesen segíti.

Feladatkör részletesen

Az óvodapedagógus irányítása alapján segíti a csoportban folyó nevelőmunkát:

- Köteles gondoskodni a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról, a gyermekek foglalkoztatásáról, fejlődésük optimális megsegítéséről.
- A tevékenységek megszervezésében az óvónő irányításával segíti a csoportban folyó munkát, az eszközöket előkészíti, elrakja, segít a csoportszoba átrendezésében, a gyermekek eszközeinek előkészítésében, szükség szerint a gyermekeknek egyéni segítséget nyújt.
- Segíti a gyerekek befogadásának zökkenőmentessé tételét.
- Aktívan részt vesz a gyermekek gondozási teendőinek ellátásában, így: az étkeztetésnél, az öltözködésnél, a tisztálkodásban, a levegőztetés előkészítésében és lebonyolításában.
- Sétánál, óvodán kívüli foglalkozásoknál, kirándulásoknál segíti a gyermekek utcai közlekedését, a programokon való kulturált részvételt.
- A délután folyamán – a pedagógus útmutatása szerint – segít a szervezett tevékenységek előkészítésében, levezetésében.
- Csendes pihenő alatt felügyeli a gyermekek zavartalan pihenését.

- Segít a gyermekek hazabocsátásánál.
- Szükség szerint közreműködik a gyermekek orvosi vizsgálatánál, vizsgálatra vagy hazakíséri a gyermeket, ha erre utasítást kap.
- Kisebb baleset esetén elsősegélyt nyújt, de erről mindenképpen értesíti a beosztott pedagógust vagy vezetőt.
- Ismeri az intézmény alapidokumentumait.
- Munkáját minden esetben az említett dokumentumok alapján és a pedagógusok útmutatása szerint végzi.

Általános magatartási követelmények

- A gyermekek, a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartja, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ ad.
- Munkatársaival együttműködik.
- A munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő és az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsít:
- a jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelően,
- a munkavállaló érdekeit a méltányos mérlegelés alapján figyelembe véve,
- munkaidején kívül sem tanúsítva olyan magatartást, amely közvetlenül és ténylegesen alkalmas munkáltatója jó hírvének, jogos gazdasági érdekének vagy a munkaviszony céljának veszélyeztetésére,
- véleménynyilvánításhoz való jogát a munkáltató jó hírnevét, jogos szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető módon nem gyakorolhatja,
- köteles a munkája során tudomására jutott hivatali titkot megőrizni, ezen túlmenően sem közölhet illetéktelen személlyel olyan adatot, amely munkaköre betöltésével összefüggésben jutott a tudomására.

Különleges felelőssége

- Tevékenységét az intézményvezető közvetlen irányítása mellett végzi. Felette az általános munkáltatói jogokat az intézményvezető gyakorolja. Munkaköri leírását az intézményvezető készíti el.
- A gondjára bízott gyermekek testi épségéért teljes körű felelősséggel tartozik.
- Az intézmény alkalmazotti körének tagjaként alakítója és részese a jó munkahelyi légkörnek.
- Az óvoda nevelőtestületével és technikai dolgozóival összhangban szervezi munkáját, törekszik az egymást segítő emberi kapcsolatok kialakítására.

- Részt vesz a gyermekek egészséges testi és mentálhigiénés környezetének kialakításában.
- A gyermekek óvodai munkájáról a szülőknek tájékoztatást nem ad, őket a megfelelő pedagógushoz irányítja. A hivatali titoktartás e munkakörben is kötelező.

Felelőssége kiterjed teljes munkakörére és tevékenységére.

Felelősségre vonható

- munkaköri feladatainak határidőre történő elmulasztásáért vagy hiányos elvégzéséért;
- a vezetői utasítások igénytől eltérő végrehajtásáért;
- a jogszabályok, a munkahelyi fegyelem és bizalmi jelleg, a munkatársak és a gyermekek jogainak megsértéséért;
- a munkaeszközök, berendezési tárgyak előírástól eltérő használatáért, megrongálásáért;
- a vagyonbiztonság, a rábízott leltári tárgyak és a higiénia veszélyeztetéséért.

Ellenőrzési tevékenység

- Munkáját a törvényesség és az intézmény alapdokumentumai (pedagógiai program, SZMSZ, KSZ, házirend stb.) által megfogalmazott célkitűzések, a működési rend, a vezetői utasítások és a nevelőtestületi határozatok betartása alapján végzi.
- A fenti dokumentumokban előírtakat a gyermekekkel is betartatja.
- Ha bármely területen hiányosságot tapasztal, erről értesíti az illetékes vezetőt.

Ellenőrzésére jogosultak

- Az igazgató, helyettese és az óvodapedagógusok
- A pedagógiai munka fejlesztése, az eredményes munka érdekében megfigyeléseket végezhetnek a nevelőtestület tagjai az intézményi munkatervben jelöltek szerint.

Kapcsolatok

- Napi munkájában rendszeresen együttműködik a csoportban dolgozó pedagógusokkal és az óvodavezetéssel. Az intézmény gyermekei és dolgozói érdekében kiegyensúlyozott kapcsolatra törekszik: a társintézményekkel, a szülőkkel ápolja a hagyományosan kialakult kapcsolataikat.
- Részt vesz az alkalmazotti és esetenként (meghívottként) a nevelőtestületi értekezleteken.

Munkakörülmények

- Munkáját az igazgató által meghatározott munkabeosztás és szabályok betartásával, a mindenkor hatályos jogszabályok szellemében, az SZMSZ és a közalkalmazotti szabályzat alapján végzi.

Technikai döntések

- Betartja a tűz-, munka- és balesetvédelmi előírásokat. Takarékosan gazdálkodik a rábízott anyagokkal.
- Kialakítja az egészséges és biztonságos munkakörülményeket, az anyagi lehetőségek szerint.

Jogkör, hatáskör

- Gyakorolja az alkalmazotti közösség tagjának és jogszabályok által valamint az óvoda SZMSZ-ében biztosított jogokat.

Járandóság

- bérbesorolás szerinti fizetés
- útiköltség-térítés
- a törvényi szabályozás, a fenntartó által biztosított lehetőségek és a kollektív szerződés szerint:

Dátum:

.....

munkavállaló

.....

munkáltató

Záradék

Ezen munkaköri leíráslép életbe.

A munkaköri leírást a mai napon átvettem, az abban foglaltakat magamra nézve kötelezőnek ismerem el.

Kelt:

.....

átadó

.....

átvevő

Példányok:

- 5. munkavállaló
- 6. munkáltató (munkavállaló személyi anyaga)

Megjegyzés: a munkakörre vonatkozó egyéb előírásokat (pl. munkaidő, előírt szakképzettség, besorolás) a munkaszerződés és módosításai tartalmazzák.

Nyilatkozat

Kijelentem, hogy az általam végzett munkáért és a kezelt értékekért anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozom. A munkám során használt tárgyakat, eszközöket, gépeket rendeltetésüknek megfelelően használom.

Kelt:.....

.....

munkavállaló

DAJKA MUNKAKÖRI LEÍRÁSA

Heti munkaideje: 40 óra

Közvetlen felettese az óvodapedagógus. Munkáját az igazgató által meghatározott munkarendben a vezető irányítása és ellenőrzése alapján, csoportmunkáját a csoportvezető óvodapedagógus irányítása alapján végzi.

Gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs és beszédmintájával hasson az óvodás gyermekek fejlődésére. Tisztelje a gyermeket, a szülőt, kapcsolataira a tapintat, az elfogadás legyen a jellemző. A tudomására jutott pedagógiai információkat titokként kezelje. Nevelési kérdésekben az érdeklődő szülőket tapintatosan az óvodapedagógushoz irányítsa.

A dajka általános feladatai a gyermekcsoportokban:

- A csoportvezető óvónő által meghatározott napirend szerint segítik a gyermekek gondozásában, öltöztetésében, a tisztálkodási teendők ellátásában. Az óvónő mellett a nevelési terveknek megfelelően tevékenyen részt vesz a gyermekcsoportok életében.
- Az étkezések kulturált lebonyolításában aktívan közreműködik, az ételeket az óvónőkkel együtt kiosztja, az edényeket étkezések után leszedi és a mosogatóba viszi.
- A nyugodt pihenés feltételeinek megteremtéséhez lerakja az ágyakat, ágyneműket a gyermekek jelének figyelembevételével.
- A terem szellőztetéséről gondoskodik lefekvés előtt.
- A játék és egyéb tevékenységhez szükséges eszközök előkészítésében közreműködik az óvónő útmutatásait követve.
- Türelmes, kedves hangnemmél segíti a nevelőmunkát, a gyermekek szokásrendjének alakulását.
- Az óvodai nevelés eredményességéhez munkájával nyújtson minőségi szolgáltatást.
- Az óvodában olyan időpontban jelenjék meg, hogy munkaidejének kezdetekor a munkavégzésre rendelkezésre álljon.

- Ha munkáját betegség, vagy egyéb ok miatt nem kezheti meg, távolmaradását jelezze vezetőjének, kollégájának, hogy helyettesítéséről időben gondoskodhassanak. Munkaidő alatt csak a házban lévő vezető engedélyével hagyhatja el az óvodát.
- Tevékenyen részt vesz a minőségfejlesztés megvalósításában.
- Alkotói módon működjön együtt az óvónőkkel és munkatársaival.
- Járuljon hozzá az óvoda jó munkahelyi légkörének kialakításához.
- Az óvodai ünnepélyeken, hagyományokban aktívan közreműködik, a szervezési feladatokban a vezető és az óvónő útmutatásai szerint részt vesz.
- Séták, kirándulások alkalmával az óvodapedagógusokat segítve kíséri a gyermekcsoportot, felügyelve a biztonságos közlekedésre.
- A környezet esztétikai rendjének megteremtésében aktívan közreműködik.
- A rábízott növények napi gondozásában részt vesz.
- A napközben megbetegedett gyermekeket felügyeli, ápolja, amíg a szülő érte nem jön.

A dajka egyéb feladatai:

- Az óvoda helyiségeit a munkamegosztás rendjében tisztán tartja.
- Hetente végez fertőtlenítő takarítást a termekben, öltözőkben, mosdókban.
- A portalanítást elvégzi.
- A játékeszközöket tisztán tartja, a szükséges fertőtlenítéseket igény szerint elvégzi.
- A tisztítószereket elkülönítve a gyermekektől, biztonságos helyen tárolja.
- A gyermekcsoport textíliáit mossa, vasalja a megbeszélt munkamegosztás szerint.
- Az ablakokat, ajtókat, bútorokat lemossa, tisztítja.
- Gondozza az óvoda udvarát, a homokozók környékét felsöpri, nyáron locsolja a poros udvarrészeket.
- A nyári takarítási szünetben elvégzi az éves nagytakarítást.

Egyéb rendelkezések:

- Az óvoda tárgyait és eszközeit felelősséggel használja és óvja, a biztonságtechnikai és tűzvédelmi előírásokat mindenkor betartja. A munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.
- A munkabeosztás alapján –az óvoda elhagyásakor – ellenőrzi az ajtók, ablakok bezárását.
- A munkatársi értekezleten részt vesz.
- A csoport textíliáival, evőeszközeivel, edényeivel a leltár szerint elszámol.
- Tervezi és vezeti a felhasznált tisztító- és mosószer mennyiségét az óvoda vezetőjével.
- Munkakörülményeinek javításához szükséges tárgyi feltételek fejlesztéséhez a költségvetés tervezésénél javaslatot tehet.
- A gyerekekről pedagógiai információt, az óvoda belső életéről, gazdasági helyzetéről felvilágosítást nem adhat.
- Szükség esetén elvégzi azokat a munkakörébe tartozó feladatokat is, amellyel az óvoda vezetője időnként megbízza.
- Munkaidőben csak a legszükségesebb esetben használjon telefont, magánügyeit gyorsan, a munkafolyamat zavarása nélkül intézze el.

Dátum:

.....

munkavállaló

.....

munkáltató

Záradék

Ezen munkaköri leíráslép életbe.

A munkaköri leírást a mai napon átvettem, az abban foglaltakat magamra nézve kötelezőnek ismerem el.

Kelt:

.....

átadó

.....

átvevő

Példányok:

7. munkavállaló
8. munkáltató (munkavállaló személyi anyaga)

Megjegyzés: a munkakörre vonatkozó egyéb előírásokat (pl. munkaidő, előírt szakképzettség, besorolás) a munkaszerződés és módosításai tartalmazzák.

Nyilatkozat

Kijelentem, hogy az általam végzett munkáért és a kezelt értékekért anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozom. A munkám során használt tárgyakat, eszközöket, gépeket rendeltetésüknek megfelelően használom.

Kelt:.....

.....

munkavállaló

GYERMEKEK EGYÉNI FEJLŐDÉSI NYOMON KÖVETÉSÉNEK SZABÁLYZATA

Gyermekek egyéni fejlődési nyomon követésének szabályzata

Nevelőtestületünk jelen dokumentummal meghatározza a gyermekek nyomon követésének dokumentumait, méréssel kapcsolatos eszközeit, valamint az ehhez kapcsolódó feladatokat. Meghatározzuk továbbá a feladatokhoz kapcsolódó időszakokat.

GYERMEKEK EGYÉNI DOSSZIÉJÁNAK TARTALMA

		KITÖLTŐ	IDEJE
1.	anamnézis lap	szülő tölti ki önkéntes alapon	óvodába lépés előtt
2.	családlátogatási lap	óvónő tölti ki	óvodába lépés előtt
3.	gyermek fejlődését rögzítő dokumentum	óvónő tölti ki	minden nevelési év október 15-től november 15-ig február 15-től március 15-ig
4.	egyéb gyermeki munkák		folyamatos
5.	adott gyermekre vonatkozó szakvélemények, javaslatok	illetékes szakember	időszakos
6.	btm-s gyermekek dokumentációja (egyéni fejlesztési terv, napló)	fejlesztő pedagógus	folyamatos
7.	sindelar mérés	végzettséggel rendelkező óvodapedagógus	szeptember hónap január hónap
8.	szülői tájékoztató	óvodapedagógus	nevelési évente 3x

A nyomon követési dokumentum és a hozzá tartozó mérőanyag a szabályzat mellékeltét képezi.

MELLÉKLET

Anamnézis lap

Készült:

Kedves Szülő (Gondviselő, Felnőtt családtag)!

A most folyó vizsgálatnak kettős célja van. Szeretnénk a gyermekeket, körülményeiket minél pontosabban megismerni, hogy jobban nevelhessük, taníthassuk.

Ezért kérjük, hogy az alábbi kérdésekre pontosan, legjobb tudása szerint válaszoljon.

Válaszait bizalmasan kezeljük, amely önkéntes alapon történik.

Előre is köszönjük bizalmát és segítségét.

Gyermek neve: _____

Beceneve: _____

Gyermek születési éve: _____

Anya**Apa**

1. Szülők neve: _____

Születési éve: _____

Legmagasabb

iskolai végzettsége _____

2. Hányan és kikkel élnek egy háztartásban (Apa, anya, testvér, nagyszülők)

3. Család életkörülményei (Aláhúzással jelölje!)

Teljes család- egyszülős család- adoptált gyermek

4. Lakáskörülmények (Aláhúzással jelölje! Több válasz is megjelölhető!)

Családi házban élnek
Albérletben laknak
Nagyszülőkkel élnek együtt
Több generáció él együtt
Csak szűk család él együtt
Kényelmes lakás
Kénytelen lakás

5. A várandóssággal kapcsolatban

Tervezte- e az anya a gyermeket?
Milyen volt az anya egészségi állapota a várandósság alatt?
Szedett- e gyógyszert, ha igen, mit?
Sima vagy veszélyeztetett terhesség volt?
Voltak- e rosszulletei?
Cigarettázott- e ez idő alatt?
Szeszes italt fogyasztott- e és milyen mértékben?

6. A szülés körülményei

Hányadik gyermeke az anyának?
A szülés időre, vagy eltérő időpontban következett- e be?
A szülés lefolyása? (sima, császár, fogós)
Azonnal felsírt-e vagy élesztgetni kellett?
Mennyi ideig volt sárga?
Az újszülött hossza:
Az újszülött hossza:

7. Csecsemőkori fejlődés jellemzői (0-1 éves korig)

Szoptatott-e, ha igen, meddig?

Jó evő volt- e?
Jó alvó volt-e?
Sokat sírt vagy keveset?
Ki gondozta?
Milyen betegségei voltak az első évben?
Voltak-e magas lázai?
Volt-e szükség kórházi kezelésre?
Érte-e valamilyen baleset, sérülés?
Mikor?
Milyen kezelést kapott?

8. Kisgyermekkorai fejlődés jellemzői

Mikor kezdett önállóan járni?
Mikor kezdett érthető szavakat mondani?
Volt-e van-e beszédhibája?
Járt-e óvodába/bölcsődébe?
Ha igen mikortól?
Könnyen beilleszkedett-e a gyermekintézménybe?
Jobbkezes vagy balkezes?
Ha balkezes volt, történt-e kísérlet az átállításra?

9. A gyermek jellemzői

Egészséges- e általában?
Van- e valamilyen allergiája?
Fáradékony- e?
Milyen az alvása? (Nyugodt vagy nyugtalan?)
Mennyit alszik naponta?
Jó alvó volt- e csecsemőkorban?
Kivel alszik?
Alváshoz használ- e eszközt?

Ringatja- e magát?

Délután alszik-e otthon?

Szobatisztaság (Aláhúzással jelölje!)

Teljesen szobatiszta- néha alváskor bevizel

Csak éjszaka vizel be néha- néha beszél

Jelenleg hogyan beszél? (Aláhúzással jelölje!)

Nem beszél- mutogat- beszéde érthetetlen- szavakat mond

Mondatokban fejezi ki magát

Vannak- e félelmei? (pl.: sötétség, égzengés?)

Véleménye szerint mi jellemző gyermekére az alábbiak közül?

(Aláhúzással jelölje! Több válasz is megjelölhető!)

Nyugodt- élénk- túlságosan élénk

Erőszakos- kötekedő- követelődző- türelmetlen

Zárkózott- közlékeny- félénk- csöndes- visszahúzódo

Lassú- gyors mozgású, fáradékony- lusta

Nyugtalan- nagyon mozgékony- ideges

Kiegyensúlyozott- kiegyensúlyozatlan

Szófogadó- engedetlen

Kötelességtudó- felelőtlen

Alapos- felületes a feladatvégzésben

Érzékeny a dorgálásra- nem érzékeny

10. A család nevelési elvei-léggköre

Mikor és milyen módon szokták a gyermeket jutalmazni, dicsérni?

Mikor és milyen módon szokták a gyermeket büntetni?

Mivel lehet leginkább hatni a gyermekre?

Van-e valamilyen nevelési problémájuk?

11. A gyermek szabadidős elfoglaltsága

Van-e rendszeres otthoni elfoglaltsága?

Mi a legkedvesebb időtöltése otthon?

Mivel tölti a család a szabadidejét?

Hétköznapokon

Munkaszüneti napokon

Van- e közös családi programjuk?

Ki a gyermek otthoni játszótársa?

12. Mit kíván közölni a szülő gyermekével kapcsolatban?

1. Egészséges életmód szokásainak alakítása – megfigyelés

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
1.1. Biológiai szükséglet zavarai					
Bevezelés néha napközben	(1)				
Bevezelés csak alvásakor	(2)				
Bevezelés nincs	(3)				
1.2. Gyermek étkezése					
Felnőtt segítségével étkezik	(1)				
Kis segítséggel	(2)				
Önállóan	(3)				
1.3. Gyermek higiénias tevékenysége					
Felnőtt segítségével	(1)				
Kis segítséggel	(2)				
Önállóan	(3)				
1.4. Öltözködés					
Sok segítséget igényel	(1)				
Kis segítséggel	(2)				
Önállóan	(3)				
1.5. Pihenés					
Problémás, társait zavarja	(1)				
Eszköz szükséges, átmenetileg problémás	(2)				
Nyugodtan pihen	(3)				
Összes pontszám (max.: 15)					
Átlag (max.: 100%)					

2. Érzelmi élet – megfigyelés

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
2.1. Kapcsolattartás felnőttekkel					
Elutasító, visszahúzódó (1)					
Elfogadó (2)					
Kezdeményező/tisztelettudó (3)					
2.2. Kapcsolat a társakkal					
Magányos, nem igényel társakat (1)					
Tárgy körül összeverődnek (2)					
Összedolgoznak, tagolódnak (3)					
2.3. Érzelmi élet					
Agresszív, dacos (1)					
Érzékeny, félénk, zárkózott (2)					
Kiegyensúlyozott, vidám (3)					
2.4. Akarati tulajdonságok					
Elutasítással válaszol, előfordulnak indulatkitörések (1)					
Nyugodt, de van, amikor nem kompromisszumkész (2)					
Toleráns, alkalmazkodó, kompromisszumokra hajlandó (3)					
2.5 Csoporthelyzet					
Csellengő, peremhelyzetű (1)					
Alárendelt helyzetű (2)					

Elfogadott csoporttag, vezető, irányító (3)					
2.6. Közös tevékenység					
Nem vesz részt - figyel (1)					
		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Felnőtt irányítása mellett együttműködő (2)					
Együttműködik / közös tevékenységet kezdeményez (3)					
2.7. Köszönés					
Sajátosan köszön (1)					
Csak felszólításra köszön (2)					
Köszön (3)					
2.8. Udvariasság					
Türelmetlen, belevág a másik mondanivalójába (1)					
Felszólításra képes a késleltetésre, vár (2)					
Türelmesen meghallgatja a felnőtteket, és a társait, tisztelettudó (3)					

Összes pontszám (max.: 24)					
Átlag (max.: 100%)					

3. Munka jellegű tevékenység – megfigyelés

Gyermek neve:	Gyermek jele:
---------------	---------------

Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport		
Mérés ideje:						
3.1. Feladatvállalás						
Csak felszólításra (1)						
Felnőtt irányításával elvégzi (2)						
Önmaga is kezdeményezi, önállóan végrehajtja feladatát (3)						
3.2. Önkiszolgálás						
Önállóan (1)						
Segítséget igényel (2)						
Szükségleteinek megfelelően önálló (3)						
3.3. Munkatempó						
Kifejezetten lassú (1)	-	-				
Tevékenységtől függően változó (2)	-	-				
Megfelelő (3)	-	-				
3.4. Munkamorál						
Megbízhatatlan (1)	-	-				
Folyamatos ellenőrzés mellett megbízható (2)	-	-				
Megbízható (3)	-	-				
3.5. Eszközhasználat						
Nem ismeri, nem megfelelően használja (1)						
Segítséggel megfelelően használja (2)						
Munkatevékenységnek megfelelően, önállóan választja és használja az eszközöket (3)						
3.6. Környezet rendben tartása						

		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Bevonható	(1)				
Csak felszólításra tartja fenn	(2)				
Igényli és tesz is érte	(3)				

Összes pontszám (max.: 18)					
Átlag (max.: 100%)					

4. Játék – megfigyelés

Gyermek neve:		Gyermek jele:			
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
4.1. Uralkodó játékmód					
Gyakorló/konstruáló	(1)				
Szerepjáték	(2)				
Szabályjáték	(3)				
4.2. Játékhoz való viszony					
Gátolt, kapkodó, felületes	(1)				
Biztatni kell	(2)				
Kezdeményező, elmélyült, kitartó	(3)				
4.3. Játékeszközökhöz való viszony					
Csak birtokolni szeretné	(1)				
Változó, helyzettől függő	(2)				
Játékait megbecsüli, társainak átadja	(3)				
4.4. Szabálytudat					
Kialakulatlan, nem tartja be	(1)				
Törekszik, de sikertelenül	(2)				
Betartja, irányítani képes	(3)				
4.5. Játékban elfoglalt hely					

Magányos, csellengő (1)					
Bekapcsolódik, de nem kompromisszumkész (2)					
Bekapcsolódik, akár irányító szerepet is vállal (3)					

Összes pontszám (max.: 15)					
Átlag (max.: 100%)					

5. Tevékenységben megvalósuló tanulás – megfigyelés

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
5.1. Feladatvégzés					
Feladattudata még kialakulatlan (1)	-	-			
Állandó irányítás mellett fenntartható (2)	-	-			
Feladattudata, feladattartása megfelelő, kialakult (3)	-	-			
5.2. Figyelem					
Csak a játék köti le (1)	-	-			
Rövid ideig (2)	-	-			
Koncentrált, összpontosító (3)	-	-			
5.3. Ceruzafogása					
Kialakulatlan (1)	-	-			
Helytelen/bizonytalan (2)	-	-			
Megfelelő, jól koordinált (3)	-	-			
5.4. Emlékezet					
Bizonytalan, pontatlan (1)	-	-			
Önmagával kapcsolatos ismereteket megjegyyez (2)	-	-			

Pontos, kis részletekre is emlékszik (3)	-	-			
5.5. Gondolkodás					
Manipulációra van szüksége (1)	-	-			
Képlátvány szükséges (2)	-	-			
Szóban oldja meg (3)	-	-			

Összes pontszám (max.: 15)					
Átlag (max.: 100%)					

6. Mozgás – megfigyelés

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
6.1. Nagymozgások					
Koordinálatlan/gátolt (1)					
Mozgásformától függően változó (2)					
Harmonikus, összerendezett (3)					
6.2. Mozgástempó					
Lassú (1)					
Változó (2)					
Megfelelő (3)					
6.3. Tájékozódás a térben					
Alapvető térbeli irányokat csak utánzással tud (1)					
Alapvető térbeli irányokat csak részben ismer (2)					
Alapvető térbeli irányokat ismeri (3)					
6.4. Eszközhasználat					
Csak segítséggel (1)					

Fejlesztésre szorul	(2)					
Megfelelő	(3)					
6.5. Kézügyesség						
Önállóan	(1)					
Kevés segítséget igényel	(2)					
Ügyes, önálló	(3)					

Összes pontszám (max.: 15)						
Átlag (max.: 100%)						

7. Mese – vers

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
7.1. Szókinccs - 2 db kép					
Szegényes, hiányos	(1)				
Életkorának megfelelő	(2)				
Gazdag szókinccsel rendelkezik	(3)				
7.2. Beszédkedv – megfigyelés					
Szótlan, csendes, csak gyerekek között nyilvánul meg	(1)				
Szükszavú, csak kérdésekre válaszol	(2)				
Átlagos/megfelelő	(3)				
7.3. Képolvasás – képekről					
1-2 dolgot megnevez	(1)				
Felsorolja amit lát	(2)				
Összefüggően beszél a képről	(3)				
7.4. Verstanulás – megfigyelés					
Nem szólal meg, de érdeklődő	(1)				
Nehezen/pontatlanul	(2)				

Könnyen/pontosan (3)					
7.5. Szövegviszaadás - hangyás történet					
1-2 dolgot tud visszaadni (1)					
Szavakra/ szereplőkre/ tárgyakra emlékszik (2)					
Képes a mese elmondására (3)					
7.6. Akusztikus differenciálás - lapról					
1-4 (1)	-	-			
5-8 (2)	-	-			
9-12 (3)	-	-			
		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
7.7. Beszédértés - megfigyelés					
Csak rövid utasításokat ért (1)	-	-			
Részben érti a közléseket (2)	-	-			
Teljes mértékben érti (3)	-	-			
7.8. Artikulációs képesség - megfigyelés					
Beszéde érthetetlen (1)	-	-			
Több hangot is hibásan képez (2)	-	-			
Hangképzése helyes (3)	-	-			
7.9. Vizuális észlelés-időrendi sorrendbe rendezés - Répamese képei					
2-nél többet felcserél (1)	-	-			
1-2 felcserél (2)	-	-			
8 kép kirakása (3)	-	-			
Összes pontszám (max.: 27)					
Átlag (max.: 100%)					

7.1. Szókincs

7.3. Képolvasás

7.5. Szövegviszaadás

Mondok neked egy történetet. Jól figyelj, mert utána neked kell elmondanod.

A hangya lement a patakhoz, vizet akart inni. Jött egy hullám, elsodorta, majd el is merítette. A galamb ágat vitt a csőrében, ledobta neki a patakba. A hangya ráült az ágra és megmenekült.

7.6. Akusztikus differenciálás

Vannak olyan szavak, melyek ugyanúgy hangzanak, és mégsem ugyanazt jelentik. Például: szita-zita, tél-dél.

Szópárokat mondok neked. Mondd meg, hogy a két szót egyformának hallod-e, vagy nem!

- doboz – toboz
- kéz – kéz
- zseb – seb
- baba – baba
- agár – akár
- fok – fok
- vonal – fonal
- tálca – tárca
- pata – paca
- gyúl – gyúl
- fék – szék
- fon - von

7.9. Vizuális észlelés-időrendi sorrendbe rendezés

A répa című mese történetének időrendi kirakása. A sorrend: magvetés, répahúzás apókéval, anyókéval, unokával, cicával, egérrel, végül pedig a kihúzott répa.

„Nézd meg jól a képeket! Összekevertem. Ha helyes sorrendbe rakod őket, egy mesét tudsz elmondani róla!”

Orosz népmese

A RÉPA

Az apóka ültetett egy répát, és így biztatgatta:

- Nőj, nőj, répa, növekedjél, gyökérke, jó édesre, szép kövérré, óriási nagyra!

Meg is nőtt a répa, jó édes lett, szép kövér lett, óriási nagy lett.

Ment az apóka, hogy kihúzza. Húzta-húzta, tépte-cibálta, ráncigálta, de hiába – nem mozdult a répa.

Hívta az apóka az anyókat.

Anyóka húzta apókat,

apóka húzta a répát - húzták-húzták, ráncigálták, de hiába – nem mozdult a répa.

Hívta az anyóka az unokáját.

Unoka húzta anyókat,

anyóka húzta apókat,

apóka húzta a répát - húzták-húzták, ráncigálták, de hiába – nem mozdult a répa.

Hívta az unoka a kutyát, Bogárkát.

Bogárka húzta unokát,

unoka húzta anyókat,

anyóka húzta apókat,

apóka húzta a répát - húzták-húzták, ráncigálták, de hiába nem mozdult a répa.

Hívta Bogárka a tarka macskát.

Macska húzta Bogárkát,

Bogárka húzta unokát,

unoka húzta anyókat,

anyóka húzta apókat,

apóka húzta a répát - húzták-húzták, ráncigálták, de hiába – nem mozdult a répa.

Hívta a macska az egérkét.

Egérke húzta a macskát,

macska húzta Bogárkát,

Bogárka húzta unokát,

unoka húzta anyókat,

anyóka húzta apókat,

apóka húzta a répát –

húzták-húzták, hót rántottak rajta – erre aztán engedett a répa, kifordult a földből.

8. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc - megfigyelés

Gyermek neve:		Gyermek jele:			
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
8.1. Éneklési kedv					
Nem énekel, de érdeklődő	(1)				
Közös éneklésbe bevonható	(2)				
Közös éneklésre vállalkozik	(3)				
8.2. Ritmusérzék					
Nem képes az egyenletes lüktetés érzékeltetésére	(1)				
Képes az egyenletes lüktetés érzékeltetésére	(2)				
Visszaadja a dalok, mondókák ritmusát	(3)				
8.3. Tiszta éneklés					
Egyénileg nem képes tiszta éneklésre	(1)				
Társaival együtt képes a tiszta éneklésre	(2)				

Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül énekelni (3)					
8.4. Dalos játékok					
Dalos játékokba nem vonható be (1)					
Felnőtt közreműködésével bevonható (2)					
Tud élvezettel, a szabályok betartásával játszani néhány dalos játékot (3)					
Összes pontszám (max.: 12)					
Átlag (max.: 100%)					

9. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
9.1. Kézdominancia - 1.feladat					
Kialakulatlan (1)					
Váltott kéz használat (2)					
Kialakult a dominanciája (3)					
9.2. Iránydominancia - 2.feladat					
Jobbról balra, tehát fordítva csinálja a feladatát (1)					
Váltakozó (2)					
Balról jobbra történő haladás (3)					
9.3. Vonaltartás, ceruzafogás - 3.feladat					
Finommozgást nem képes úgy irányítani, hogy a vonalközben, vagy az adott vonalon haladjon (1)					

Vonalközben képes, de a vonalon nem képes irányítani finommozgását (2)					
Szaggatott útvonalon és a jelölt útvonal nélkül is képes irányítani (3)					
9.4. Emberábrázolás - üres lapra					
Rajzol, de felismerhetetlen (1)					
Felismerhető, de hiányos (2)					
Teljes (3)					
9.4. Rajzolás – megfigyelés					
Próbálkozik (1)					
Motivációval (2)					
Saját kedvtelésére rajzol (3)					
9.5. Vizuális technikák - megfigyelés					
Csak felszólításra (1)					
Motivációval vesz részt (2)					
Saját kedvtelésére vesz részt (3)					
Összes pontszám (max.: 18)					
Átlag (max.: 100%)					

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
9.1. Kézdominancia megállapítása - 1.feladat					
Melyik kezével rajzol?					
Melyik kezével nyúl a felé nyújtott tárgyakért?					
Melyik kezével fogja az evőeszközt?					
Melyik kezét használja először ruhája felvételénél? (a dominancia megállapításához 4-ből 3 egybeesés elegendő)					
<i>A gyermek kézdominanciája:</i>					
9.2. Iránydominancia megállapítása - 2.feladat					
Pontozott vonal összekötése					
Melyik irányból köti össze vonallal a két tárgyat?					
Melyik irányba halad sordísz rajzolásakor? (a helyes iránydominancia a balról jobbra történő haladás)					
<i>A gyermek iránydominanciája:</i>					

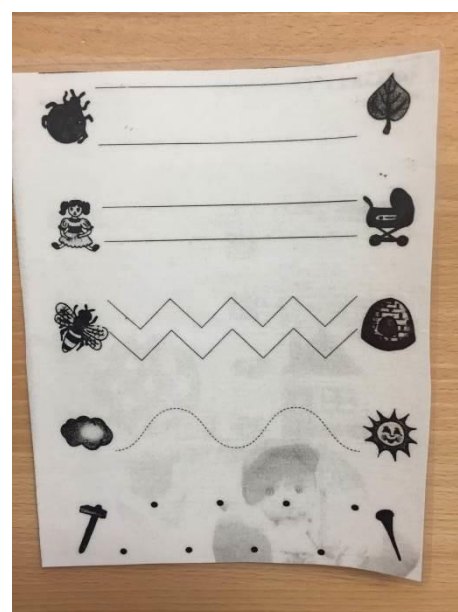
9.3. Vonaltartás (ceruzafogás):

Szélesebb, keskenyebb vonalközök közepén vonal húzása.

- „A katicabogarat úgy vezesd a levélre, hogy az út közepén haladj, és ne emeled fel a ceruzád!”
- „A babát úgy vidd el a babakocsihoz, hogy az út közepén haladj, és ne emeld fel a ceruzádat!”
- A méhecskét úgy vezesd a kaptárig, hogy az út közepén haladj és ne emeld fel a ceruzádat!”
- A felhőt úgy vidd el a napig, hogy a szaggatott vonalakat kösd össze!”
- A kalapács útját pontok jelzik, cikk-cakkban kösd össze őket!”

10. Külső világ tevékeny megismerése – Környezetismeret

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					

10.1.Színismeret - színtábla 1-2

Téveszt	(1)					
Csak az alapszíneket ismeri	(2)					
Jól ismeri a színárnyalatokat	(3)					
10.2. Testrészek ismerete - 2.kép, szóban						
Csak a főbb testrészeket ismeri	(1)					
Több testrészt felismer	(2)					
Kevésbé ismert testrészeket is ismer	(3)					
10.3. Évszakok - képek (5 kép)						
Évszakokat csak megnevez	(1)					
Nem ismeri fel az évszakok közti különbségeket	(2)					
Évszakokat felismeri, megnevezi, jellemzőket tud felsorolni	(3)					
10.4. Általánosítás - 2.lap (somogyszobi)						
Részben képes - min.4	(1)	-	-			
Részben képes - min.8	(2)	-	-			
Teljes mértékben képes	(3)	-	-			
10.5. Konkretizálás - 3.lap						
Részben képes – min.10	(1)	-	-			
Részben képes - min.20	(2)	-	-			
Teljes mértékben képes	(3)	-	-			
10.6. Ismeretei önmagáról - szóban						
Csak a nevét tudja megmondani	(1)	-	-			
Nevét, lakcímét, szüleit megnevezi	(2)	-	-			
Nevét, lakcímét elmondja, szüleit és azok munkáját elmondja	(3)	-	-			
Összes pontszám (max.: 18)						
Átlag (max.: 100%)						

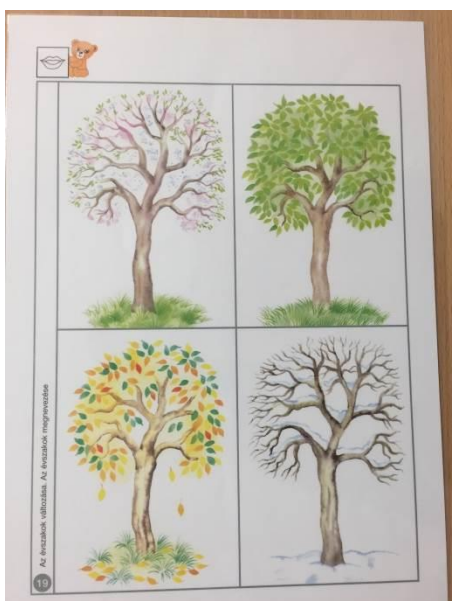
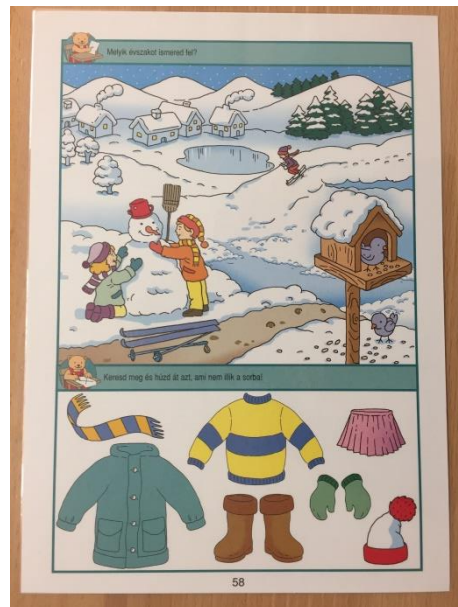
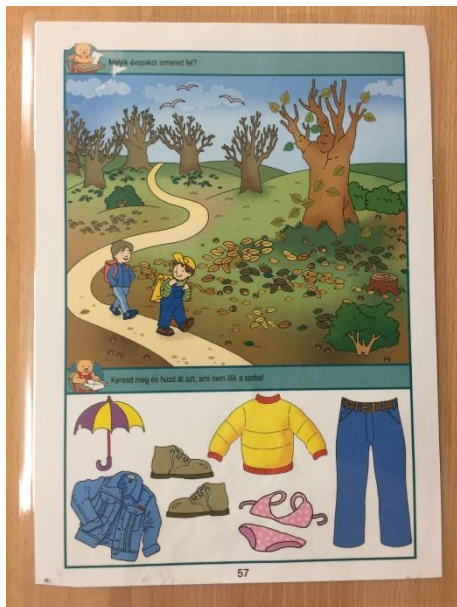
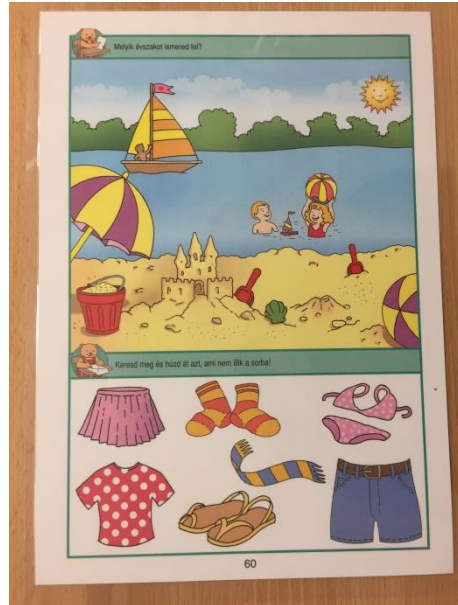
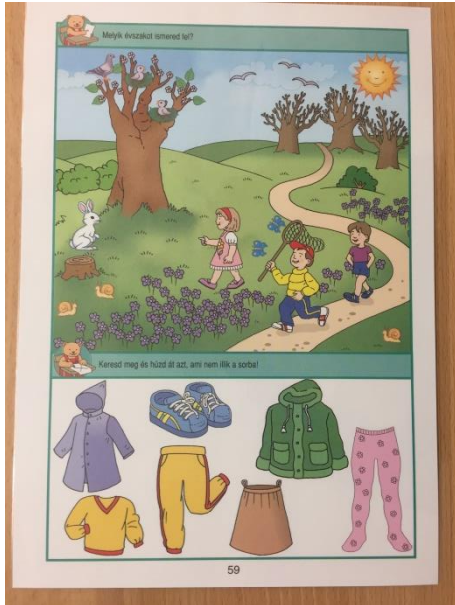
10.1. Színismeret

10.2. Testrészek ismerete

10.3. Évszakok

10.4. Általánosítás

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
<i>Konkrét fogalmak</i>					
1. A farkas, a tehén, a tyúk – mik azok?					
2. A rózsa, az ibolya, a szegfű – mik azok?					
3. A szék, az asztal, a szekrény – mik azok?					
4. A szőlő, az alma, a barack – mik azok?					
5. Az autó, a repülőgép, a bicikli – mik azok?					
<i>Félabstrakt fogalmak</i>					
6. A piros, a zöld, a kék – mik azok?					
7. A tél, a tavasz, a nyár, az ősz – mik					

azok?					
8.A nátha, a torokfájás, a köhögés – mik azok?					
9.A levélkihordás, a takarítás, a házépítés – mik azok?					
10.Az anyuka, az apuka, meg a gyerekek együtt – az mi?					

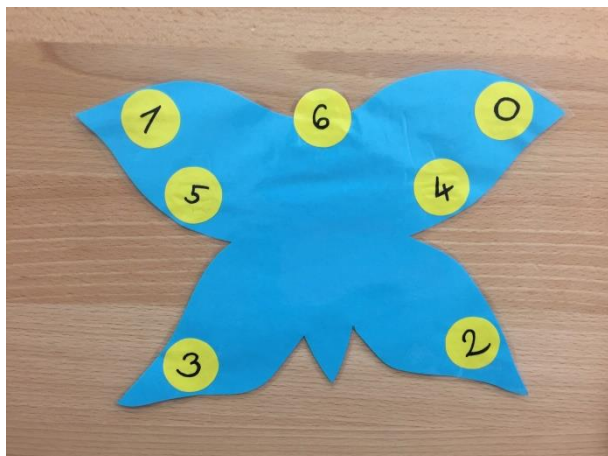
8. ünnepeket.....
.....
.....
9. munkát.....
.....
.....
10. sportot (milyen sportokat ismersz?).....
.....
.....

11. Külső világ tevékeny megismerése - Matematika

Gyermek neve:			Gyermek jele:		
Gyermek életkora:		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
11.1. Mennyiségfogalom - szóban, számkártyákon					
0-4	(1)	-	-		
5-8	(2)	-	-		
8 felett	(3)	-	-		
11.2. Számolási képesség - eszközzel (feladat lent)					
10-ig csak segítséggel tud	(1)	-	-		
10-ig önállóan el tud számolni	(2)	-	-		
10-től tovább tud számolni	(3)	-	-		
11.3. Formafelismerés - logikai készlet					
Néhány formát felismer	(1)	-	-		
Formákat felismer	(2)	-	-		
Formákat meg is nevez	(3)	-	-		
11.4. Soralkotás - logikai készlet					
Téveszt	(1)	-	-		
Leutánozza a mintát	(2)	-	-		
Folytatja a sort	(3)	-	-		
11.5. Relációsószókinccs - relációs lap					
Nem tudja	(1)	-	-		
Részben tudja	(2)	-	-		
Tudja	(3)	-	-		
11.6. Összehasonlítás tulajdonság alapján - 2 logikai forma különbségét nevezze meg					
Nem tudja	(1)	-	-		
Részben tudja	(2)	-	-		
Tudja	(3)	-	-		

Összes pontszám (max.: 18)					
Átlag (max.: 100%)					

11.1. Mennyiségfogalom

11.2. Számolási képesség

8-at kétfelé

5- 3 felé

5- 3-at egészítsd ki 5-re

egyikben több, másikban kevesebb legyen

Mennyivel több az "x" az "y"-nál?

11.3. Formafelismerés; 11.4.Soralkotás

SIKERKRITÉRIUM TÁBLÁZAT ÖSSZESÍTÉSE

Gyermek adatai

Név:.....

Szül. idő:.....

Óvodába járás kezdete:.....

		Kiscsoport	Középső csoport	Nagy-csoport	
Mérés ideje:					
1. Egészséges életmód szokásainak alakítása					
2. Érzelmi élet					
3. Munka jellegű tevékenység					
4. Játék					
5. Tevékenységben megvalósuló tanulás					
6. Mozgás					
7. Mese – vers					
8. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc					
9. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka					
10. Külső világ tevékeny megismerése – Környezetismeret					
11. Külső világ tevékeny megismerése - Matematika					
Összesen:					

Értékelés (optimális meghatározás)

Kiscsoport	30 – 45 %
Középső csoport	50 – 65 %
Nagycsoport	70 – 85 %

Megnyitotta:.....

Lezárta:.....